

Allahşükür Paşazadə Vatikanda Roma Papası ilə görüşüb

Roma Papası I Fransisk Vatikanda Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, şeyxüislam Hacı Allahşükür Paşazadənin rəhbərlik etdiyi dinlərarası nümayəndə heyətini qəbul edib.

Trend-in məlumatına görə, bunu Azərbaycanın Fransadakı və Vatikandakı səfiri Rəhman Mustafayev öz "Twitter" səhifəsində yazıb.

Onun sözlərinə görə, görüş zamanı Cənubi Qafqazda əməkdaşlıq, sülh və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsinə töhfə verə biləcək addımlar müzakirə olunub.

Azərbaycanın tolerantlıq və dinlərarası dialoq üzrə siyasəti Vatikan tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Ukraynaya dəstək veriləcək

Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Rusiyaya xəbərdarlıq edib

"Rusiya Ukraynaya hərbi müdaxilə edərsə, biz buna çox fəal və qətiyyətlə cavab verəcəyik". "Report"

TASS-a istinadən xəbər verir ki, bunu Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel söyləyib. "Biz prosesləri çox yaxından izləyirik. Ukraynadakı durumun tənzimlənməsinə dəstək verməyə tam hazırıq", - o bildirib.

Şarl Mişel həmçinin Minsk razılaşmalarını dəstəklədiyini söyləyib.

Yolunu azan erməni çoban sülhməramlılara verilib

Dünən saat 16:00 radələrində Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Laçın rayonu ərazisində Surik Matevosyan adlı şəxsin yolu azaraq Azərbaycan sərhədini keçməsi müəyyən olunub.

Bu barədə "Şərq"ə Azərbaycan Müdafiə nazirliyindən məlumat verilib.

Məlumatla görə, S.Matevosyan Rusiya sülhməramlılarına təhvil verilib.

Xatırladaq ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin yanvarın 11-i günorta saatlarından etibarən başladığı təxribat nəticəsində Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Kəlbəcər rayonu istiqamətində vəziyyət gərginləşib.

№ 7 (5529), 2022-ci il

Qiyməti 40 qəpik

\$ƏRQ

Günəş Şərqdən doğur!

www.sherg.az

14 yanvar 2022-ci il (cümə)

Tarixi hadisə gerçəkləşdi

Prezident İlham Əliyev: "Azərbaycan dövləti bərpaulunan enerjiyə çox böyük önəm verir"

"Biz yeni enerji növlərinin istehsalı ilə ciddi məşğul olmalıyıq".

Bunu Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda inşa ediləcək 240 MVt gücündə "Xızı-Abşeron" Külək Elektrik Stansiyasının yanvarın 13-də Gülüstan sarayında təməlqoyma mərasimində çıxışı zamanı deyib. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, xüsusilə dünyada hökm sürən maliyyə böhranı, eyni zamanda, pandemiya ilə bağlı iqtisadi fəallığın təbii olaraq azalması - bütün bunlar mənfi amillərdir.

(səh.2)

Aİ Rusiyaya qarşı iqtisadi sanksiyaların müddətini 6 ay uzadıb

Avropa İttifaqı (Aİ) Şurası Rusiyaya qarşı iqtisadi sanksiyaların müddətini 6 ayadək uzadıb.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə Aİ-nin yaydığı bəyannatda bildirilib.

"Bu gün Aİ Şurası Rusiya iqtisadiyyatının bəzi

sektorlarında qüvvədə olan məhdudlaşdırıcı tədbirlərin altı ay müddətinə, yeni 2022-ci il iyulun 31-dək uzadılması barədə qərar qəbul edib", bəyannatda qeyd edilib.

Sülh prosesi ləngiyir

Ərdoğan Ermənistanla növbəti çağırışını edib

"Ermənistan sülh istiqamətində real addım atmazsa və təxribatlara davam edərsə, cavabı çox ağır olacaq"

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ankarada Avropa İttifaqının səfirləri ilə görüşündə Ermənistanla çağırış edib. Ərdoğan bildirib ki, Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarını azad etməsindən sonra Cənubi Qafqazda yeni mərhələyə qədəm qoyulub.

Türkiyə lideri diqqətə çatdırıb ki, prosesin ardından Türkiyə Ermənistanla münasibətlərin normallaşması prosesinə başlayıb: "Atılan addımların gözlənilən nəticələri verməsi üçün Ermənistanın bölgədəki sülh fərsətini yaxşı dəyərləndirib Azərbaycanla pozitiv bir münasibət qurması əhəmiyyət daşıyır".

(səh.3)

Delimitasiya prosesinə başlamaq lazımdır

Rusiya gərginlikdən qaçmağın əsas həlli yolunu bunda görür

Rusiya Ermənistan-Azərbaycan sərhədində vəziyyətin gərginləşməsindən ciddi narahatdır və tərəfləri münacişən hərbi yolla həllindən çəkinməyə çağırır. Bu barədə Rusiya XİN-in sözcüsü Mariya Zaxarova məlumat verib.

Zaxarova gərginlikdən qaçmağın əsas həllini sərhədin delimitasiya və demarkasiya prosesinin başlanmasında gördüyünü bildirib.

O qeyd edib ki, bu məsələdə Rusiya hərtərəfli yardım etməyə hazırdır.

Xankəndiyə qanunsuz səfərlərə şərait yaradılır

Rus sülhməramlılarının fəaliyyəti Bakını qane etmir

"Digər qıcıq doğuran məsələ odur ki, biz görürük, Qarabağa, Xankəndiyə və Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin nəzarətində olan digər yerlərə gələnlərin sayı gedənlərin sayı ilə böyük fərq təşkil edir".

Bunu Prezident İlham Əliyev yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına müsahibəsində deyib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, Rusiya sülhməramlıları çalışırlar giriş sərbəst olsun, çıxışda isə müəyyən problemlər yaşansın. Ölkə rəhbərinin sözlərinə görə, daha çox insan oradan gedir...

(səh.2)

Yanvarın 15-də maqnit qasırğası gözlənilir

Yanvarın 15-də ölkədə maqnit qasırğasının baş verəcəyi proqnozlaşdırılır.

Bu barədə Trend-ə AMEA-nın N.Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasından məlumat verilib.

Bildirilib ki, 13-14 yanvar tarixlərində geomagnet sahədə əsasən sakit şəraitin davam etməsi gözlənilir. 15 yanvar tarixində günün ilk saatlarında sakit şəraitin olacağı, günün sonuna doğru tac dəliyindən çıxan axınlarla əlaqədar olaraq, G1 sinifli (zəif) maqnit qasırğasının baş verəcəyi proqnozlaşdırılır. Proqnoz dövründə Kp indeksin 2-5 intervalında olacağı gözlənilir.

Son sutkada 674 nəfər koronavirusa yoluxub

10 nəfər vəfat edib, 509 nəfər müalicə olunaraq sağalıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 674 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 509 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan "Şərq"ə verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 10 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 623 555 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 607 397 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 8 490 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 7668 nəfərdir.

"Rusiya çürüyür, Qazaxıstandan da, Qarabağdan da çıxacaq"

Zərdüşt Əlizadə: "2500 əsgər gəlib Qazaxıstanı işğal etdi? Bu, mümkün deyil axı"

(səh.4)

Quterreş həyəcan təbili çaldı

Rusiya ilə ABŞ və NATO arasındakı dialoq kritikdir

(səh.2)

Sülh prosesi ləngiyir

Ərdoğan Ermənistanla növbəti çağırışını edib

“Ermənistan sülh istiqamətində real addım atmazsa və təxribatlara davam edərsə, cavabı çox ağır olacaq”

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ankarada Avropa İttifaqının səfirləri ilə görüşündə Ermənistanla çağırış edib. Ərdoğan bildirib ki, Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarını azad etməsindən sonra Cənubi Qafqazda yeni mərhələyə qədəm qoyulub.

Türkiyə lideri diqqətə çatdırıb ki, prosesin ardından Türkiyə Ermənistanla münasibətlərin normalaşması prosesinə başlayıb: “Atılan addımların gözlənilən nəticələri verməsi üçün Ermənistanın bölgədəki sülh türsətini yaxşı dəyərləndirib Azərbaycanla pozitiv bir münasibət qurması əhəmiyyət daşıyır”.

Ərdoğanın Qərb nümayəndələri ilə görüşdə İrəvana mesajını “Şərq”ə dəyərləndirən millət vəkili, Azərbaycan Demokratik İslahatlar Partiyasının sədri

Asim Mollazadə bildirib ki, Türkiyə və Azərbaycan prezidentləri dəfələrlə Ermənistanla sülh çağırışı ediblər. Deputat bildirib ki, rəsmi Ankarə və Bakı İrəvandan sülhə yönəlik real addım atılmasını gözləyir: “Ermənistan revanşist bəyanatlarla, qonşulara qarşı nifrət siyasətinə və sərhəddəki təxribatlara son verməlidir. Paşinyan hökuməti ölkədəki çox dərin sosial-iqtisadi böhranı aradan qaldırmaq istəyirsə, rəsmi Bakının tələblərinə qeyd-şərtsiz əməl etməlidir. İrəvan qonşularla normal əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu əyani addımlarla sübuta yetirməlidir. Türkiyə prezidentinin Avropa ölkələrinin nümayəndələri qarşısında Ermənistanla səsleniş önəmlidir. Ermənistan sülh istiqamətində real addım atmazsa və təxribatlara davam edərsə, cavabı çox ağır olacaq. Onu da qeyd edim ki, hazırda Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri çox yüksəkdir. Şuşa Bəyannaməsi ilə iki ölkə rəsmi hərbi müttəfiq dövlətlərə çevrilib. Hansısa ölkə Azərbaycan, yaxud Türkiyəyə qarşı xoşagəlməz addım atarsa, birgə hərbi gücümüzle üzlaşacağıq”.

İsmayıl

İsmayıl Qocayev

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının sülhməramlı kontingentinin Qazaxıstandan çıxarılması barədə qərar qəbul olunub. Bu barədə KTMT-ya üzv ölkələrin Müdafiə Nazirlərinin Şurasının növbədənəkar iclasında birgə qərar imzalanıb.

Qərara əsasən, kontingentin yanvarın 19-da Qazaxıstandan tam çıxarılacağı vurğulanıb. Rusiyanın Müdafiə Nazirliyi bəyan edib ki, Qazaxıstanda tapşırıqları yerinə yetirən KTMT-nin sülhməramlı qüvvələri texnika və materialları Rusiya kosmik qüvvələrinin hərbi-nəqliyyat aviasiyasının təyyarələrinə yükləmək və daimi dislokasiya məntəqələrinə qayıtmaq üçün hazırlıqlara başlayıblar. Ölkənin strateji

Qoşunların ölkəni tərk etməsi heç nəyi dəyişməyəcək

obyektlərinin mühafizəsinin tədricən Qazaxıstanın təhlükəsizlik qüvvələrinə təhvil veriləcəyi bildirilib. Təşkilatın baş katibi Stanislav Zas da deyib ki, Qazaxıstanda keçirilən sülhməramlı əməliyyat göstərdi ki, KTMT-nin potensialı yüksək effektivdir və həqiqətən də səmərəlidir. O, Qazaxıstanda xüsusilə fərqlənmiş sülhməramlıların mükafatlandırılacağını da qeyd edib. Xatırladaq ki, Qazaxıstanda başlayan etiraz aksiyaları ilə əlaqədar prezident Kassım-Jomart Tokayev quruma müraciət edərək dəstək istəmişdi. Sülhməramlı qüvvələrinin tərkibinə Rusiya, Belarus, Qırğızstan, Tacikistan və Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri daxilidir.

Rus qoşunlarının Qazaxıstandan çıxma prosesini “Şərq”ə təhlil edən siyasi şərhçi Azər Niftiyev deyib ki, uzun müddətdir Qərblə Rusiya arasında gərgin münasibətlər hökm sürür. Analitik bildirib ki, 2014-cü ildən bu yana tərəflərin münasibətləri daha xaosit xarakter alıb: “Rusiya özü üçün təhlükəsizlik təminatı almağa çalışır. NATO isə heç bir

“KTMT rəsmən getmə də, qalsa da, Kremlin dirijor çubuğu Qazaxıstanın üzərindədir”

ölkəyə qapılarını bağlamayacağını bəyan edir. Rusiyanın təhlükəsizlik təminatı almağa çalışdığı önəmli bölgələrdən biri postsovet məkanıdır. Moskva hər vaxtlə çalışır ki, hərbi əlyansın postsovet ölkələrinə inteqrasiya etməsinin qarşısını alsın. Rusiyanın Ukrayna sərhədlərinə ordu yığması Qərb tərəfindən ciddi tənqid olunurdu. 2021-ci ilin sonunda ABŞ Prezidenti Co Bayden elan etmişdi ki, 2022-ci il “demokratiya ili” olacaq. İlin əvvəlində Qazaxıstanda məlum olaylar başladı. İlk mərhələdə Qazaxıstandakı etiraz aksiyalarına Qərb diplomatik yollarla dəstək verirdi. Lakin prosesin ikinci hissəsi bilavasitə Rusiyanın iştirakı ilə reallaşdı. Hökumətin istefası, Nazarbayevin kənarlaşdırılması proseslərin nəzərdən çıxmasına gətirib çıxardı. Kreml yaxşı başa düşürdü ki, Qazaxıstanda əsas qoyulan

proses digər postsovet ölkələrinə, yekunda Rusiyanın özünə də sirayət edə bilər. Ona görə də olaylara sərt müdaxilə etdi. Tokayevin KTMT-ni ölkəyə dəvət etməsi də bundan qaynaqlanırdı. Belarus Prezidenti A.Lukaşenkonun Özbəkistanı hədələməsi də prosesin tərkib hissəsi idi”.

A.Niftiyev KTMT-nin Qazaxıstandan çıxması prosesinə fərqli yanaşdığını deyib: “Elan etdilər ki, sülhməramlı kontingent artıq ölkədən çıxmağa başlayıb. Bir müddət sonra bəyan edəcəklər ki, Qazaxıstanda KTMT-nin bir hərbiçisi belə qalmayıb. Aydınlaşdırmaq necə mümkün olacaq ki, ruslar həqiqətən ölkəni tərk edib, yoxsa gizli şəkildə qalıblar. Bu artıq formal prosedir. KTMT rəsmən getmə də, qalsa da, Kremlin dirijor çubuğu Qazaxıstanın üzərindədir. Sülhməramlı kontingentin çıxması heç nəyi dəyişməyəcək”.

"Manata hər hansı ciddi təzyiq yoxdur"

Fuad İbrahimov: “Cənab prezident də çıxışında xüsusi qeyd etdi ki, bizdə idxal və ixrac arasında müsbət saldo var”

Prezident İlham Əliyev yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına müsahibə verib. Müsahibədə bir çox məqamlarla yanaşı, ölkə başçısı respublikamızdakı iqtisadi vəziyyətə diqqət çəkib. Azərbaycan lideri qarşıya qoyulan məqsədlərin həyata keçirildiyini bildirib:

“İqtisadi artım 5 faizdən çoxdur. Bu, çox gözəl göstəricidir, xüsusilə müharibədən çıxmış ölkə üçün. Ən sevindirici hal odur ki, qeyri-neft sektorunda iqtisadiyyatımız 7,2 faiz artıb. Bu onu göstərir ki, qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı bizim bütün planlarımız həyatda öz əksini tapır. Sənaye istehsalına gəldikdə, həm ümumi sənaye istehsalımız 5 faizdən çox artıb, həm də qeyri-neft sənayemiz 20 faizə yaxın artıb. Hesab edirəm ki, bu, dünya miqyasında bəlkə də ən yüksək göstəricidir.

Çünki biz neft amilini kənara qoysaq, real iqtisadi və sənaye artımı məhz bu rəqəmdə özünü əks etdirir. Bizim valyuta ehtiyatlarımız artır, baxmayaraq ki, keçən il böyük xərclərimiz olub. Xüsusilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrində və ölkəmizin digər yerlərində investisiya proqramı tam icra edilib. Buna baxmayaraq, valyuta ehtiyatlarımız 2,5 milyard dollar artıb. Bildiyiniz kimi, mənim hökumətə ümumi göstərim ondan ibarət idi ki, biz valyuta ehtiyatlarını azalmasına imkan verməməliyik. Əgər lazım olarsa, xərcləri, xüsusilə investisiya xərclərini bir qədər azaldıb, amma valyuta ehtiyatlarımızı sabit saxlamalıyıq və çalışmalıyıq ki, artırmaq. Çünki bu, bizə iqtisadi müstəqillik verir və iqtisadi müstəqillik olmadan, siyasi müstəqillikdən danışmaq mümkün deyil”.

Prezident qeyd edib: “Azərbaycanda biz ələ siyasət aparırıq ki, sosial sahə daim diqqət mərkəzində olsun və köklü iqtisadi islahatlar insanların güzəranına mənfi təsir göstərməsin. Düzüldür, istisnalar olub. Bildiyiniz kimi, bir neçə il bundan əvvəl biz çox ağır bir addımın atılmasına məcbur idik. Manatın qiymətdən düşməsi insanların rifah halına mənfi təsir göstərmişdi. Amma o addımı biz mütləq atmalı idik. Çünki əgər biz o addımı atmasaydıq, bütün valyuta ehtiyatlarımızı xərcləyə bilərdik. Onsuz da bu

addımın gecikməsi ona gətirib çıxardı ki, Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları böyük dərəcədə tükənmişdi. Təqribən 10 milyard dollar vəsait manatın sabit saxlanmasına istifadə edilmişdi. Nəticə etibarilə Mərkəzi Bank manatı sabit saxlaya bilmədi və biz 10 milyard dollar valyutani itirdik”.

İqtisadçı-ekspert Fuad İbrahimov prezidentin toxunduğu iqtisadi göstəricilərə toxunaraq “Şərq”ə deyib ki, çətin vəziyyətlərə rəğmən iqtisadiyyatımız inkişaf etdi: “Cənab prezident tərəfindən verilən göstəricilər bir daha sübut etdi ki, tək müharibədən çıxmış ölkə kimi yox, eyni zamanda da post-pandemiyadakı vəziyyəti əlavə etsək, göstəricilərimiz əlverişli və pozitivdir. Digər ölkələrdən fərqli olaraq həm epidemiya, həm də müharibə şəraitini birgə yaşadıq. Belə çətin situasiyada Azərbaycan iqtisadiyyatı 5 faiz artıdı”.

Ekspert prezidentin qeyri-neft sektoru və sənayeləşmə istiqamətindəki nəticələrini də düzgün vurğuladığını söylədi:

“Nəzərə almaq lazımdır ki, respublikamızın bütün regionlarında sənaye müəssisələrinin yaranması, fəaliyyət göstərməsi nəticəsində istehsal olunan məhsulların artıq ixracaya yönləndirilməsi, paralel olaraq bir məhsulların yerli bazarda iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi statistik göstəricilər olaraq məntiqi cəhətdən inkişafın göstəricisidir. Azad olunmuş torpaqlarda da aktiv olaraq iqtisadi ünsürləri iqtisadi dövriyyəyə cəlb edirik”.

İqtisadçı valyuta məsələsinə də toxunub: “2021-ci ilə baxanda 2022-ci ilə daha sürətli inkişaf qədəm qoymuşuq. Xüsusi olaraq, valyuta ehtiyatlarımızın dayanıqlı şəkildə qalması, iqtisadiyyatımızda mühüm rol oynayan neftin qiymətinin də dünya bazarında dözümlü bir dəhlizə daxil olması ona dələldir ki, bu il iqtisadiyyatımız dinamik şəkildə inkişaf edəcək”.

F.İbrahimov devalvasiya ilə bağlı öz fikirlərini ifadə edib: “Manatın məzənnəsini şərtləndirən amillər mövcuddur. Bunların içində ölkənin tədiyyə balansı var. Bu, idxal və ixrac arasında olan göstəricilərdir. Cənab prezident də çıxışında xüsusi qeyd etdi ki, bizdə idxal və ixrac arasında müsbət saldo var. Bu halda, manata hər hansısa ciddi təzyiq yoxdur. Yeni bu günləri manatın məzənnəsinin sabit qalmasına uyğun mühit formalaşdırıb”.

Cəmilə Əzim

Həmsədrlərin işi çoxdan bitib

Əgər yeni missiya ilə dönmək istəyirlərsə sülhə dəstək verməlidirlər

İsmayıl Qocayev

Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsində yenidən ATƏT-in Minsk qrupundan danışib. Dövlət başçısı növbəti dəfə bəyan edib ki, vasitəçilər “Dağlıq Qarabağ münasibətləri” ilə məşğul ola bilməzlər, çünki bu münasibətlər artıq həll olunub:

“Onların görünməməsinin səbəbi də hesab edirəm ki, bundan qaynaqlanır. Çünki onlar üçün ne qədər çətin olsa da, bu yeni realılığı qəbul etməlidirlər. Bilməlidirlər ki, onlar bundan sonra Qarabağ məsələsi ilə məşğul olma-yacaqlar. Çünki buna biz imkan verməyəcəyik”. Ölkə rəhbəri qeyd edib ki, əgər münasibətlər həll olunubsa, deməli, burada vasitəçiliyə yer qalmır: “Nə ilə məşğul olacaqlar, yəqin ki, özləri fikirləşməlidirlər. Bildiyimə görə, indi həmsədrlər arasında da əvvəlki dövrlərdəki kimi birlik yoxdur. Minsk qrupu 1992-ci ildə yaradılıb və bu il 30 ildir. Yəqin ki, bu tədbirlərin hazırlanması onları məşğul edir. Amma əgər bu zərərətə kənara qoysaq, hesab edirəm ki, onlar özləri üçün bir gündəlik formalaşdırmalıdır. Prinsipcə, 30 il böyük iş stajıdır, pensiya ərəfəsindədirlər. Ona görə

onlara uzun ömür, cəsaətliliyi arzulayıram”. Dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, prosesi tamamilə inhisarlaşdırmaq, təkəbə başqa aktorları deyil, Minsk qrupunun öz üzvlərini kimlərdən ibarət olmasını bilmir. Ardıcılıq belə olmalıdır. Birincisi, bu qrupun ne dərəcədə həyat qabiliyyəti olması aydınlaşdırılmalıdır. İkincisi, onlar nə ilə məşğul olmağı planlaşdır-dıqlarını əks etdirən gündəlik təqdim etməlidirlər. Daha sonra Azərbaycan və erməni tərəfi buna öz münasibətini bildirməlidirlər”.

Prezidentin Minsk qrupu ilə bağlı iradlarını “Şərq”ə dəyərləndirən politoloq Məhəmməd Əsədullazadə

deyib ki, ölkə rəhbəri budəfəki çıxışı ilə həmsədr söhbətinə birləşməli nəqə qoydu. Ekspertin qənaətinə, vasitəçilik missiyasını uğursuzluqla sonlandırmış bir instituta ciddi məsələləri həvalə etmək olmaz: “Dövlət başçısının da dediyi kimi Minsk qrupunun həmsədrləri bundan sonra görə biləcəkləri işlərlə

bağlı konkret gündəlik təqdim etməlidirlər. Əgər Azərbaycan-Ermənistan arasında yekun sülh prosesində, humanitar məsələlərdə, tərəflər arasında etimad mühitinin formalaşmasında iştirak etmək istəyirlərsə, bunu açıq şəkildə bəyan etməlidirlər. Ancaq Minsk qrupu hələ də ısrarla başa çatmış missiyasını davam etdirməyə çalışır. Verdikləri bəyanatlarda siyasi məqamlara təmas edir, həll olunmuş münasibətlərin tənzimlənməsindən danışirlar. Görünən odur ki, indiki şəraitdə həmsədrlər təmsil etdikləri dövlətlərin maraqlarına uyğun davranış sərgiləyirlər. Təbii ki, belə münasibət rəsmi Bakını qətiyyənlə qane etmir. O səbəbdən həmsədrlərə münasibət bir qədər də sərtləşir”.

REAL çalışır ki, parlamentdə daha bir mandat qazansın

Natiq Cəfərli: “İctimai xadimlərin, jurnalistlərin seçkini gözəndən saldıqını görəndə adam pis olur”

Bu günlərdə REAL Partiyasının sədri İlqar Məmmədov Prezident Administrasiyasının Siyasi Partiyalarla və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyevlə görüşüb. Görüşdə ölkə gündəmində olan bir sıra məsələlərə toxunulub.

Media haqqında qəbul olunmuş yeni qanun layihəsi, QHT qanunvericiliyə əlavə və dəyişikliklər haqqında REAL Partiyasının Milli Məclisə təqdim etdiyi paket, siyasi partiyalar haqqında yeni qanunun qəbulu perspektivləri, əlavə və təkrar parlament seçkilərinin keçirilməsi məsələləri müzakirə edilib. Diaoloqdan sonra sosial şəbəkələrdə görüş barəsində müxtəlif fikirlər irəli sürülüb. Jurnalist, siyasi şərhçi Aqşin Kərimov feysbuk hesabında məsələyə münasibət bildirib: “Hazırda Milli Məclisdə 5 deputat

yeri boşdur. Eldəniz Səlimovun mandatına xitam verilərsə, 6 olacaq. Həmin yerlərin doldurulması üçün təkrar parlament seçkilərinin keçirilməsi gözlənilir. Düşünürəm ki, REAL Partiyasına daha bir yer “verilməsi” üçün müzakirələr gedir. REAL sədri İlqar Məmmədov bu yaxınlarda Prezident Administrasiyasında görüş keçirib və müzakirə mövzularından biri təkrar seçkilər olub. REAL çalışır ki, daha bir mandat yeri qazansın. Parlamentdə 2 yer qazansa, (hazırda birdir) bu, REAL-ə dövlət büdcəsindən ayrılan məbləğin həcmi artıracaq”.

REAL Partiyasının sədr müavini

Natiq Cəfərli isə “Şərq”ə açıqlamasında A.Kərimovun iddialarına cavab verib: “Fərziyyələr söyləyirlər. Hamı da elə düşünür. Deputat mandat verilmir, ora seçkilər keçirilir və millət vəkili seçilir. Seçkiləri gözəndən salırlar. Digər tərəfdən ictimai xadimlərin, jurnalistlərin seçkini gözəndən saldıqını görəndə adam pis olur. Hər kəs seçki institutuna hörmət qazandıрмаğa çalışmalıdır. Belə xəbərlər zəndən gözəndən düşən seçki institutunu yenidən gözəndən salır”.

Aygün Tahir

Azərbaycan doğru mövqə sərgiləyir

Ermənistan tərəfinin KTMT arzuları xülyadır

Fərac Quliyev: “Rusiya sülhməramlıları ola bilsin, vaxtından tez torpaqlarımızı tərk edəcək”

Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsində Ermənistanın sərhəddə törətdiyi təxribatlardan danışib. Dövlət başçısı bildirib ki, Ermənistanda revansist meyillər təkcə keçmiş yox, indiki hakimiyyət nümayəndələri tərəfindən də özünü büruzə verir. Ölkə rəhbəri xatırladı ki, müharibədən sonrakı dövr ərzində hərbi təxribatlara dəfələrlə cəhd edilib:

“Ona görə də heç vaxt indiki erməni hakimiyyətinin xoş sözlərinə aldanmamalıyıq. Unutmamalıyıq ki, biz hansı ölkə ilə qonşuluqda yaşayırıq”.

Prezident sərhəddə törədilmiş təxribatların haradan qaynaqlandığını da diqqətə çatdırıb. Vurğulayıb ki, ermənilər bizi yenə də sınağa çəkmək istəyirlər: “Ola bilsin, dünənki təxribatın mənşəyi də son vaxtlar MDB məkanında baş vermiş hadisələrdir və hesab edirlər ki, bunların imkanları artıb, yaxud da haradansa dəstək ala bilərlər. Amma unutmamalıdır ki, İkinci Qarabağ müharibəsindəki kimi, kimin onlara yardım edəcəyindən asılı olmayaraq, biz istədiyimizə nail olacağıq və heç

kim, heç nə bizi dayandıra bilməz. Bizi dayandıran sadəcə odur ki, üçüncü müharibə istəmirik, bu, bizim planlarımızda yoxdur. Biz istəyirik ki, müharibə dövrü başa çatsın, istəyirik ki, normal əlaqələr yaradılsın, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, nəhayət, tanısin. Amma əgər görsək ki, dediyim kimi, bizim üçün təhlükə var, o təhlükə ələ yerindəcə məhv ediləcək”.

Xatırladaq ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının “sülhməramlı” kontingentinin Qazaxıstanla girməsi Ermənistan rəhbərliyinin “ruhlanması”na səbəb olub. “KTMT İrəvana da yardım edə bilər” düşüncəsinə qapılan ermənilər hadisələri gərginləşdirmək üçün olmayaraq, təxribat törədiblər.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, keçmiş millət vəkili Fərac Quliyev “Şərq”ə açıqlamasında deyib ki, Prezident İlham Əliyev müsahibəsində mühüm məqamlara toxundu. Partiya rəhbərinin sözlərinə görə, belə müsahibələr və ölkə rəhbəri tərəfindən verilən mesajlar çox önəmlidir: “Qazaxıstanda baş verən hadisələrdən anti-türkçülər, iranbaş və rusbaşlı yer-siz olaraq sevinirdilər. Açıqlamalarımı deyirdim ki, dəyişən heç nə yoxdur və Türk Dövlətləri Təşkilatı güclənməkdə davam edir. Qazaxıstanda epizodik hadisə yaşandı. Təbii ki, arzuolunmaz proseslər idi, çünki soydaşlarımız həlak oldu, ölkədə qarışıqlıq yarandı. Ancaq tarixin təkərinə geri döndərmək mümkün deyil. Hər zamankı kimi Qazaxıstan olaylarından da ruhlanan bəzi türk düşmənləri müəyyən tədbirlərə əl atdılar. Ölkə prezidenti açıq mətnlə öz mövqə-

yini ortaya qoydu. Burada iki məsələ çox mühümdür. Birincisi odur ki, mövcud şərtlərdə hansısa dəyişiklik yoxdur. İqtisadiyyatda, elə siyasətdə də meqalayihələrimiz gündəmdədir. İradəmiz ortadadır. Dövlət başçısı yeni düzənlə bağlı danışarkən bildirdi ki, Azərbaycan proseslərdə şəraitə diktə edən tərəfə çevrilib. Təbii ki, Türkiyə ilə birlikdə buna nail olmuşuq. Əgər Ermənistanın zənn etdiyi kimi mövcud şərtlərdə dəyişiklik olsaydı, ermənilərin mövqeyi güclənsəydi belə yenə də düşmənin təxribatları nəticəsiz qalacaqdı. Bütün hallarda erməniləri əzəcəkdik. Arxalardakı kimin olmasından asılı olmayaraq, təxribatçı ermənilər məhv ediləcəkdilər. Bizi heç kim dayandıra bilməzdi”.

F.Quliyev vurğulayıb ki, Ermənistan Qazaxıstandakı hadisələrdən sonra KTMT-nin keçici dönmə sədri kimi analogiya apardı və düşündü ki, günnün birində hərbi blokdan Azərbaycana qarşı da istifadə etmək mümkün olar: “Müharibə dönməsində də erməni tərəfinin cəhdləri çox olmuşdu. Əlbəttə, bunların hamısı xülyadır. KTMT artıq Qazaxıstandan çıxmağa başlayıb. Azərbaycandakı Rusiya sülhməramlıları da vaxtında, hətta ola bilsin, vaxtdan tez torpaqlarımızı tərk edəcək. Azərbaycan dövlətinin vizyonu çox doğrudur, kursumuz sabitdir. Qarşımızda duranlardan fərqli olaraq mövqeyimizdə dəyişiklik yoxdur. Şəhmat termini ilə desək, “artıq qaralarla oynamırıq” və oyunu biz quruuq. Xatırlayırızsızsa, dövlət başçısı sərhəd bölgəsində də bəyanat vermişdi ki, “Azərbaycan Ordusu qeyri-bərabər düşülgələrə də hazırdır”. Müttəfiqlərimiz, ələlxüsus da qardaş Türkiyə ilə Azərbaycan tandem haqlı və güclüdür. İndi haqlı olmaq üçün güclü olmaq şərtidir. Biz həm haqlı, həm də güclüyük. Qarşımızda nə Ermənistan, nə də onların güvəndiyi havadarları dayana bilməz”.

İsmayıl Qocayev

Prezident İlham Əliyev yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına müsahibə verib. İ.Əliyev 2021-ci ildə iqtisadi, sosial sahələrdə görülen işlərə, Azərbaycanla Ermənistan arasındakı münasibətlərə, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan yenidənqurma işlərinə, ölkəmizin xarici siyasətinə və digər məsələlər barəsində danışib.

Müsahibədə ölkə lideri ictimai nəzarət baxımından medianın böyük rolu olduğunu vurğulayıb. O qeyd edib ki, bəzən xoşagəlməz hallar haqqında

“Bu, məmurlara xəbərdarlıqdır”

Rəşad Məcid: “İlham Əliyev həmişə mediaya önəm verib”

mediadan məlumat öyrənir və buna dərhal reaksiya verilir. İlham Əliyev dövlət məmurlarının işinə təkcə Prezident Administrasiyası yox, həm ictimaiyyət, həm də media nümayəndələrinin nəzarət etdiyini məmurlara bir daha xatırladıb.

Prezidentin medianın rolundan bəhs etməsi ilə bağlı “Şərq”ə danışan “525-ci qəzet”in baş redaktoru Rəşad Məcid bildirib ki, media ilə bağlı söylənilən fikirlərdə özbaşnalıq edənlərə xəbərdarlıq edilir:

“Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hə-

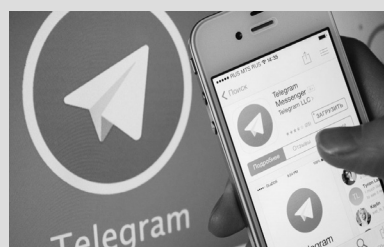
mişə mediaya önəm verdiyini bildirib. Ölkə başçısının müsahibəsində mətbuatın rolundan bəhs etməsi müstəqil medianın ölkə üçün nə qədər əvəzsiz olduğunu bir daha göstərir.

Yerli televiziyalara prezidentin müsahibə verməsi çox müsbət haldır. Prezidentin media ilə bağlı söylədiyi fikirlər, xüsusilə medianın ictimai nəzarət funksiyasını qeyd etməsi məmurlara xəbərdarlıqdır. Bu, tənqidləri qulaqlarına vuranlar üçün siqnaldır”.

Xanlar ƏLİBƏY

Almaniyadan "Telegram"a ciddi xəbərdarlıq edilib

Sosial şəbəkə platformasında ölüm və nifrət halları yayılır

Almaniyanın Daxili işlər naziri Nansi Faeser, “Telegram” mesajlaşma proqramının Almaniya qanunlarına uyğun gəlmədiyi təqdirdə son çarə olaraq bağlana biləcəyini söyləyib.

“Şərq” xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, nazir Nansi Faeser “Telegram”ı nifrət nitqlərinin yayıldığı platforma kimi göstərib. O deyib ki, “Telegram”ın mesajlaşma proqramı ilə bağlı qiymətləndirmələr aparılıb:

“Fevralın 1-dən etibarən sosial şəbəkələr nəinki nifrət nitqi və ölüm təhdidlərini silməli olacaq, həm də bu barədə Federal Cinayət Agentliyinə məlumat verəcək”.

Faeser, məsələnin Avropa səviyyəsində həll edilməli olduğunu vurğulayıb: “Çünki bunu tərk etmək şansımsız yoxdur. Telegramın mərkəzi bu gün Dubayda, sabah Kayman adalarında ola bilər. Qanunu tətbiq etmək üçün daha çox gücə ehtiyacımız olacaq. Almaniya dövləti bunu təkbaşına edə bilməz”.

Çimnaz Şahlar

Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyasının qurucusu və ilk sədri, politoloq Zərdüşt Əlizadənin “Şərq”ə müsahibəsini təqdim edirik.

- Qazaxıstanda baş verən hadisələrin real səbəbləri nə idi?

- Bu ölkədə qazın qiymətinin qalxması bir qıtlıqçılıq rolunu oynadı. Əhali hakimiyyətin yürütdüyü siyasətdən o qədər narazı idi ki, kütlələşmə, əhəlinin əksər hissəsinin yoxsullaşması, hakim zümərənin dəbdəbəli həyatı, milli sərvətlərin talanması, xaricilərə satılması, insan haqlarının pozulması, bütün bunlar aktiv zəmin yaradırdı ki, hansısa bir ictimai partlayış olsun. Qazın qiymətinin qalxması bir qıtlıqçılıq oldu ki, nəticədə partlayış baş verdi. Qazaxıstanda hakimiyyətlə xalq arasındakı mükəllimə mexanizmlərinin hamısı məhv edilmişdi. Siyasi partiyalar sıradan çıxarılmışdı. Parlamentli siyahılıqla formalaşdırmışdılar. Azad mətbuat yox idi, vətəndaş cəmiyyəti basqı altında idi. Əks-əlaqə itmişdi. Hakimiyyət ələ bilirdi ki, hər şey əladır. Xalq işə buna etiraz edirdi. Nəticədə etirazlar başladı və sonradan proseslər küçədə gözü qızmış insanların talançılığı ilə müşayiət olundu. O zaman ki, siyasi-mədəni mükəllimə imkanları olmur, onda kütlə işə düşür və barbar hərəkətlər etməyə başlayır. Qazaxıstanda bu baş verdi. Bu vəziyyət bütün avtoritar ölkələr üçün qatılmaqdır.

- Qazaxıstan olaylarını 20 yanvar hadisələri ilə eyniləşdirirlər. Sizcə, bu analogiya doğrudurmu?

- 20 yanvar hadisəsi KQB-nin hərəkətlə yerləşdirdiyi agentlərin əli ilə törədilən bir təxribat idi. Hərəkəti məhv etmək, xalqı boğmaq üçün törədilmişdi. 20 yanvarda nə baş verdi? Bakıya sovet qoşunu yeridildi və camaatı buna qarşı qaldırdılar. Sovet qoşunları Bakıya yerləşdiriləndə Azərbaycan müstəqil olacaqdı? Əlbəttə, xeyr! Bakıda 4-cü ordunun komandanlığı yerləşirdi. Niyyyət demokratik hərəkəti boğmaq, xalqı qorxutmaq idi. Bakıda camaatı qaldırmışdılar. Bu, qanuni idi? Paytaxtımızda əvvəldən 11 min 200 nəfər sovet qoşunu yeridilmişdi. Hava Qüvvələri Diviziyasının qərarqahı yerləşdirilmişdi. Hərbi işindən, siyasətdən başı çıxmayan dayaz adamlar ağızlarına gələni danışırılar. Camaat da buna inanır. 20 yanvar xalqımıza qarşı bir

"Rusiya çürüyür, Qazaxıstandan da, Qarabağdan da çıxacaq"

Zərdüşt Əlizadə: “2500 əsgər gəlib Qazaxıstanı işğal etdi? Bu, mümkün deyil axı”

təxribat idi. Bu təxribatı Sovet Təhlükəsizlik Komitəsi hərəkətlə salınımış casusların əli ilə həyata keçirdi. Sonradan hərəkətlə yerləşdirilmiş casusların adları açıqlanmadı.

- Onların ifşası üçün hansısa addımlar atdınız mı?

- Bəli, bu barədə yazdım da, danışdım da. Həmin casuslar zərbə altından çıxarıldı və adları gizlədildi. Arxivlərin açılmasını tələb etdim, açmadılar. Mənə dedilər ki, bunun başına hava gəlib. Qazaxıstanda da buna bənzər hadisələr baş verdi. Qazaxıstanda zəmin nə idisə, Azərbaycanda da o idi. Əhali hakimiyyətdən narazı idi. Bu narazılıqlar axırda gəldi 20 yanvarda qırqınla nəticələndi. Seçkiləri sentyabr ayına saxladılar. O vaxt müxalifət 60-70 faiz səs toplamaq əvəzinə, 25 faiz səsle kifayətləndi. Bu idi mahiyyət. Hakimiyyət uğrunda dava gərdirdi. Hakimiyyətin yuxarı eşalonda çat var idi. Qazaxıstanda da ələ idi. Nazarbayevlə Tokayev klani arasında mübarizə gərdirdi. Bizdə də Vəzirova qarşı partokratlar Xalq Cəbhəsindən istifadə edib mübarizə aparırdı, özləri isə rahat oturmuşdular.

- Belə çıxır, əhalini qırğına Xalq Cəbhəsi verib. Axı Xalq Cəbhəsi daim qırqının əleyhinə olub. Hətta ölkədə qırqın olmasın deyə sabiq prezident Əbülfəz Elçibay vəzifəsindən getdi. Bu necə ola bilər axı?

- 1989-cu ildə Xalq Cəbhəsi idarə heyətində üç dəfə məruzə etmişəm ki, xalqı orduya qarşı qoymayın. Ordu gəlib xalqı məhv edəcək. Pənahlar, İsalər, Nemətlər, Etibarlar mənə gülüblər. Pənah onda mənə güldürdü. Axırda sual verdim ki, siz orduda qulluq etmisiniz? Məlum oldu ki, 13 nəfər kişi arasında menden başqa orduda xidmət edən olmayıb. Onlar ordu nədir bilmirlər.

inqlablarında qərətlər baş verirdi. Varlıların evlərinə soxulub onları qəret edirdilər. Bu, həmişə olub. Bunlar çevrilişlərdə, inqlablarda qaçılmaz hadisələrdir. Ona görə ki, hakimiyyət cəmiyyətlə mükəlliməni yox etmişdi. Aşağılar fəryad edirdi, yuxarılar eşitmirdi. Eşitməyəndə də belə hadisələr yaşanır. Qazaxıstanda Nursultanın ailəsinin hədsiz acgözlüyü qazax xalqını bu vəziyyətə saldı. Əlbəttə ki, Rusiyanın burada təsiri var idi. Bununla yanaşı Amerika və Çinin də təsirləri olmamış deyil. İndi dünya qloballaşılıb. Böyük dövlətlər heç nəyə təsirsiz qala bilməzlər. Onlar iqtisadi sahədə əməkdaşlıq etsələr belə, bilavasitə təsir və ya təzyiq edirlər. Qazaxıstanla gəlinca, deyim ki, Rusiya ilə Qazaxıstan 200 il bir məkənda olublar. Azərbaycan da Rusiya ilə 200 il bir məkənda olub. Azərbaycan, Ukrayna, Gürcüstan, Ermənistan və Qazaxıstanda Rusiyanın təsirləri var. Bu danılmazdır və onu birdən-birə yox etmək də mümkün deyil. Necə ki Fransa və İngiltərə keçmiş müstəmləkələrinə təsir göstərir, Rusiya da öz keçmiş müstəmləkələrinə təzyiqlər edir. Amma Qazaxıstandakı olayları Rusiya kəşfiyyatına bağlamaq doğru deyil. Bəli, Rusiya bu vəziyyətdən istifadə etdi.

- Yaxşı, nə qazandı?
- KTMT qüvvələri gəldi, indi də çıxacaq. Bu bir təsəvvür yaradı ki, KTMT üzv ölkələr daxilində sabitliyi qorumağa qadirdir. Amma bəzən bizimkilər şişirdirlər. Təcavüz, işğal, imperiya bərpa olunur kimi iddialar ortaya atırlar. Bunlar savadsız fikirlərdir. Tarixi anlamayanlar, kitab oxumamışlar, cahil adamlar oturub əmməməliklə meşğul olurlar.

- Çoxsaylı nüfuzlu sular var ki, niyə To-

kayev türk dövlətlərindən deyil, Rusiyanın “mədət umdu?”

- Türk Dövlətləri Birliyi təzə yaradılmış təşkilatdır. Onun hərbi əməliyyat həyata keçirmək üçün işlək mexanizmi varmı? Yoxdur! Olmayan bir amilə kim və necə mürciət edə bilər? Türk dövlətlərinin nizamnaməsi bəllidir. Orada əməliyyatlarla bağlı qərar yoxdur. Amma KTMT-də var. Qazaxıstan NATO-ya mürciət etməli idi? Çinə mürciət etməli idi? Çinə mürciət etsəydi, rəsmi Pekin deyəcəkdiki ki, mən bu işlərlə meşğul olmuram. Mən Qazaxıstanla yatırım etmişəm, onu çıxarıram. Ordan neft alıram. Çin bunu dəyə bilər. Hər işlə bağlı aidiyyəti qurumlar var. Tokayev KTMT-yə mürciət etdi, o da gəldi. Sonra dedi ki, çıx. O da dedi ki, çıxaram. Məsələ bitdi.

Bəzi şəxslər o qədər qərəzlilərdilər ki, nə dediklərini özləri də anlamırlar. İddia edirlər ki, Rusiya Qazaxıstanı işğal etdi. Qazaxis-

“Necə ola bilər ki, belə bir ölkə birdən-birə dirçəlsin və SSRI-ni bərpa etsin”

Azərbaycan Ordusunun “qucağı”nda oturub. Necə işğal edə bilərlər? Azərbaycan hökumətinin razılığı ilə gəliblər ki, təhlükəsizliyi təmin etsinlər. Biz ermənilərlə barışacaq, ruslar sabah çıxıb gedəcəklər. Rusların gətməsi üçün bizə bir şey lazımdır: ermənilərlə barışmaq. Dünya görsün ki, biz ermənilərlə barışmışıq.

- Biz ermənilərlə barışmaq istəyirik. Hətta barışqı əli də uzadırdıq. Lakin Ermənistan hələ ki əlimizi havada qoyur. Hətta dünən Kəlbəcərdə təxribat törədilər, bir əsgərimiz şəhid oldu...

- O təxribatı ermənilər etməyib. Onu ruslar törədiblər. Ermənilər onların qapalıdır. Erməni ordusuna da ruslar nəzarət edir.

- Rusiya nəyə görə edib?
- Rus əsgərləri torpaqlarımızda uzun müddət qala bilsinlər deyə. Sadə gedişlər-

dir, bunu anlammaq üçün alim olmaq lazımdır, deyil.

- Doğrudanmı 3 il yarımından sonra ruslar Qarabağdan çıxacaqlar?

- Azərbaycanın keçmiş xarici işlər naziri Tofiq Zülfiqarov buna dair tutarlı bir şərh verib. O, Qarabağ münaqişəsinin ən dərin bilicisidir. Tofiq Zülfiqarov deyib: “Ruslar gedəcəklər!”. Hətta ola bilsin ki, 5 il tamam olmamış getdilər. Rusiya Ermənistandan da gedəcək. Bizim bəzi “politoloqlar” isə haray-həşir salırlar ki, ruslar burada qalacaqlar. Ümumiyyətlə, hər hansı bir məsələyə münasibət bildirəndə onun tarixi perspektivləri nəzərə alınmalıdır. Ümumdünya Kommunist sistemi dağıldı. Dünya Sosialist sistemi dağıldı. Sovet ittifaqı dağıldı. Hazırda Rusiya zəifləməyə davam edir. Bu, tarixi prosesdir. Bu tarixi prosesin fonunda necə ola bilər ki, Rusiya birdən-birə güclənsin, gəlib ölkələri tutsun və

SSRI-ni bərpa etsin. Buna inanırsınız? Rusiya ölü, zəifləyir. Addım-addım çürüyür. SSRI birdən dağıldı? Onun dağılması üçün zəifləmə prosesi gəlməli idi və gəldi də. İndi də Rusiya çürüyür. Rusiyanın biznesmenləri sərvətlərini xaricə daşıyırlar. Elm, təhsil, səhiyyə biliciləri ölkədən köçürlər. Alimlər qaçırlar. Bunu görürük. Rusiya rüşvətxorlar, banditlər yuvasına çevrilib. Bir polkovnikin evindən 9 milyard pul tapılıb. Rusiya budur. Necə ola bilər ki, belə bir ölkə birdən-birə dirçəlsin və SSRI-ni bərpa etsin. Fransa, Britaniya, Niderland, İspaniya, Osmanlı imperiyası bərpa olunub? Yox! Nəyə görə Rusiya imperiyası bərpa olunmalıdır? Hələ Fransa, İngiltərə, İspaniya, Türkiyə inkişaf etmiş demokratik ölkələrdir. Onlar imperiyanı bərpa edə bilmirlərsə, Rusiya necə edə bilər axı?!

Rusiya necə edə bilər axı?! Rusiya müttəmədi olaraq tənəzzülə uğrayır. Belə bir ölkənin birdən-birə gəlib imperiya bərpa etməsi mümkün deyil. Nə baş verir? Güənəş qorub çıxır?

- Bir sözle, SSRI bərpa olunmayacaq...
- Bu, mümkün deyil. Fransa, İngiltərə imperiyası bərpa olunmayacaq.

- Yanvarın 11-də KTMT-yə üzv ölkələrin onlayn iclasında Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko bəyan edib ki, Qazaxıstandakı ssenari Özbəkistanda da təkrarlana bilər...

- Aleksandr Lukaşenko seçki ərəfəsində biabır olandan sonra politoloq kimi danışmağa başlayıb.

Söhbətlaşdı: Xanlar Əlibəy, Ayyet Əhməd

Hərbi qarşidurma ehtimalı güclənir

NATO və Rusiya tərəfindən səslənən bəyanatların ruhundan barıt qoxusu gəlir

olduğunu və təhlükəsizlik zamanəti ilə bağlı danışıqların Moskvanın gözləntisinə uyğun keçdiyini söyləyib. Rusiyanın baş diplomatı onu da qeyd edib ki, Amerika Rusiyanın alyansın genişlənməməsinə dair zamanət tələb etmək hüququnu qəti şəkildə rədd edir: "Rusiya ümid edir ki, Qərb öz vədini yerinə yetirəcək və Rusiyanın təhlükəsizlik zamanəti ilə bağlı təkliflərinə reaksiyasını sənədlə ortaya qoyacaq".

Siyasi şərhçi Aqşin Kərimov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, NATO-Rusiya danışıqları sülhün əldə olunması üçün çəvraləri daraldır və hərbi qarşidurma ehtimalını gücləndirir. Analitikin fikrincə, böhranın həddlərini genişləndirir: "NATO və Rusiya tərəfindən təqdim edilən bəyanatların ruhundan "barıt qoxusunun" gəlməsi belə deməyə əsas verir. Təbii ki, əvvəldən bu danışıqlardan ciddi nəticə gözlənilmədi. Hər halda eskalasiyasını dayandıracaq ideyaların tərəflərdə qısamüddətli olsa "hərbisiz daha gözəldir" fikri formalaşdıracağına inam var idi.

Ancaq dünyanın iki hərbi-siyasi qütbü təhlükəsizlik üçün razılığa gəlmək əvəzinə Avropanı və Ukraynanı daha təhlükəli bataqlığa sürükləmək variantını seçdilər.

Rusiyanın məqsədini bir cümlə ilə ifadə edək: Ukrayna və Gürcüstan NATO-ya üzv olmamalıdır. NATO-nun da cavabını bir cümlə ilə qeyd edək: Üzlük qapısı heç bir ölkənin üzünə bağlı deyil. "Daş qayaya rast gəlib", bu qarışımadan doğan razılıqlar isə başqa ölkələrin üzünə sıçrayır. Gələcəkdə Rusiyanın da, NATO-nun da özünün hərbi gücünü artıracağı şəksizdir. Tərəflər bir-birinin gücünü düzgün dəyərləndirmək üçün hibrid müharibə

vasitəsi olan kiberhücumlar həyata keçirirlər, kəşfiyyat məlumatları və peyk görüntülərini diqqətlə analiz edirlər.

Hər iki tərəfdə isə əhəmiyyətli boşluqlar mövcuddur, bunu Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Aleksandr Qruxko müzakirələrə dair danışıqların boşluqların mövcudluğunu etiraf edib. Demək ki, NATO danışıqlarda Rusiyanı sanksiyalarla qorxuda bilməyində, əlində olan bütün imkanları səfərbər edərək Rusiyanın "Axilles dabanı"nı tapacağını deyib. Ona görədir ki, Qruxko diplomatik qəzəb üslubunda bildirib ki, NATO Rusiyanın müdafiə sistemindeki zəif nöqtələri axtarsa, Rusiya da analoji hərəkətə keçəcək. Onsuz da hər iki tərəf bu illər ərzində bir-birinin kövrək təməllər üzərində qurulan hərbi hədəflərini müəyyən etməyə çalışıblar, onların hər ikisində bu zəif nöqtələrə dair məlumatlar var. Lakin görünür ki, son zamanlar dislokasiya yerlərinin dəyişməsi, raket sistemlərinin yerinin başqa yerlərə köçürülməsi yeni həssas boşluqlar yaradır, bu boşluqların doldurulması üçün isə zaman lazımdır".

A.Kərimova görə, NATO-nun canlı qüvvəsi, nüvə potensialı və digər silah arsenalı müstəvisində hərbi gücü texniki baxımdan Rusiyanı üstələsə də, Rusiya Avropa istiqamətinə yön alan cəbhədə böyük hərbi-strateji üstünlüyə malikdir. "Üstəgəl, Rusiyada analoqu olmayan silahlar mövcuddur - xarakteristikasına görə rəqiblərini üstələyəcək atom sualtı gəmilərindən tutmuş, dünyada ən uzaq mənzilli ballistik raketlərə qədər. Tərəflərin hərbi gücü bir-birini qorxutma aktıdır. Amma bu qorxuya qarşı həlledici veridilər formalaşdırılıb deyə, o qədər də keçərlidir deyil.

Ukraynanı əhatəyə alan gərginlik region üçün heç də xoş olmayan proqnozlar səsləndirmək üçün əsaslar verir. Danışıqlardan çıxarılan nəticə budur ki, gərginlik davam edəcək və Avropa üçün yeni təhlükələr gətirəcək".

İsmayıl Qocayev

şində və digər məsələlərdə sülhməramlı qüvvələrin oynadığı maraqlı da Cənab Prezident tərəfindən tənqid edildi".

Millet vəkili bəzi şəxslər tərəfindən səsləndirilən "guya Laçın dəhlizinə Azərbaycanın tərəfin nəzarəti yoxdur" fikrinə toxunub:

"Laçın dəhlizindən kimin gəlib keçdiyini izləyə bilirik"

Fəzail Ağamalı: "Sülhməramlıların yeni komandanına ciddi xəbərdarlıqlar edilib"

Prezident İlham Əliyev yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına müsahibə verib. Dövlət başçısı müsahibədə jurnalistlərin Azərbaycanla 2021-ci ildə iqtisadi, sosial sahələrdə görülmə işlə, Azərbaycan ilə Ermənistan arasındakı münasibətlərə, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan yenidənqurma işlərinə, ölkəmizin xarici siyasətinə və digər məsələlərə dair suallarını cavablandırılıb. Ölkə başçısı Laçın dəhlizinə diqqət çəkib.

Prezident bildirib ki, Laçın dəhlizi bizim nəzarətimiz altındadır: "Siz Şuşada olmusunuz, görmüsünüz. Biz orada istənilən maşını saxlaya bilirik və heç kim bizə heç nə deyə bilməz. Ona görə belə hallar baş verir, buna yol vermək olmaz qətiyyəni və buna son qoyulmalıdır. Məndə olan məlumata görə, Qarabağa gələn Ermənistan nümayəndələri sülhməramlı missiyaya xarici vətəndaşların səfərləri ilə bağlı müraciətlər edirlər. Orada ya icazə verilir, ya da ki, verilmir. Ümumiyyətlə, deyə bilərəm ki, həm giriş-çıxışda, həm Xankəndidə, həm ətraf bölgələrdə baş verən bütün hadisələrdən bizim dəqiq xəbərimiz var. Ona görə bizdən nəyisə gizlətmək, "görməmişik, bilməmişik" demək, qeyri-ciddidir".

Millet vəkili Fəzail Ağamalı "Şərq"ə açıqlamasında qeyd edib ki, prezident son müsahibəsində mövcud vəziyyətlə bağlı yeni fikirlər səsləndirdi, qarşıya ciddi vəzifələr qoydu, Qarabağda baş verən hadisələrə münasibət bildirdi: "Həmçinin rus sülhməramlılarının fəaliyyətində müsbət, eləcə də qıcıq doğuran məsələlərdən danışdı. Bu məqamda Fransa prezidentliyinə namizədin bura xələf gəlişi, onun gəli-

"Ölkə başçısı da bildirdi ki, ora gəlib-gedənlərin üzərində bizim də nəzarətimiz var. Laçın dəhlizindən kimin gəlib keçdiyini izləyə bilirik. Bu dəhlizdən keçənlər istənilən halda Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən yoxlanılır".

F.Ağamalı Rusiya sülhməramlı kontingentinin fəaliyyətinə diqqət çəkib:

"Bildiyimiz kimi bu günlərdə Azərbaycanın tərəfinin ciddi narazılığı nəticəsində sülhməramlıların komandanı da dəyişdi. Düşünürəm ki, yeni komandanı Müdafiə Nazirliyi səviyyəsində qəbul edilərkən ona cənab nazir tərəfindən ciddi xəbərdarlıq edilib. Bir sıra mesajlar verilib. Bütün bunlardan sonra vəziyyət bir az da ciddiləşəcək. Prezidentin Laçın dəhlizi, eləcə də sülhməramlıların fəaliyyəti ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər öz nəticəsini verəcək və bundan sonra çağırılmamış qonaqların ora gəlişinə imkan verilməyəcək".

Parlamentari söyləyib ki, hazırda Qarabağda aparılan quruculuq işləri və erməni separatçılarına, onların təxribatlarına qarşı qətiyyətli mövqemiz rəsmi İrəvan üçün çox ciddi psixoloji təzyiqlərdir: "Onlar bilirlər ki, artıq Azərbaycan torpağında qalma imkanları yoxdur. Bu düşüncə ilə qala da bilməzlər. Azərbaycanın apardığı siyasət, ölkə başçısının müəyyən etdiyi yol xəritəsi tamamilə bizim maraqlarımıza uyğundur. Biz güllə atmadan, hər hansısa bir anti-terror əməliyyatı aparmadan erməni separatçıların doqma torpaqlarımızdan çıxmasına nail olacağıq. Onlar isə bütün təxribatların gereksiz olduğunu anlayacaqlar".

Günəş Mərd

Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin Azərbaycanla dövlət sərhədində törətdiyi son təxribatlar ermənilərin ciddi narazılığına səbəb olub. "Report"

"News.am"-a istinadən xəbər verir ki, yanvarın 13-də bir qrup sakin paytaxt İrəvanda hökumət binasının qarşısında etiraz aksiyası keçirib.

İrəvanda aksiya...

Erməni gənclər Paşinyan hakimiyyətinin təxribatlarının qurbanı

Onlar Baş nazir Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi hökuməti sərhəddə təhlükəsizliyi təmin edə bilməməkdə ittiham ediblər və son təxribatlara etirazlarını bildiriblər.

Aksiya iştirakçıları deyiblər ki, hökumət 18-20 yaşlı əsgərləri heç bir hazırlıq keçmədən sərhədə göndərib.

İrəvanda baş verən hadisələr
"Şərq"ə şərh edən politoloq Elxan Şahinoglu bildirib ki, Ermənistan cəmiyyəti artıq gənclərini itirmək istəmir.

"Birinci atəşkəsi Ermənistan tərəfi pozub, çünki ilk şəhidi biz verdik. Daha sonra biz cavab atəşlə iki postu dağıtdıq və onlar da itki verdilər. Yəni, erməni cəmiyyətinə də aydındır ki, Ermənistan tərəfinin təxribatlarla bağlı açıqlaması yalandır. Ona görə də anlayırlar ki, Azərbaycan təxribatları artıqlaması ilə cavab verəcək. Və onlar öz gənclərini itirəcəklər. Nəticədə etirazlarını bu cür bildirirlər. Paşinyan əslində bu təxribatlara niyə yol verir? Ona görə ki, Qazaxıstandakı hadisələrdən həvəslənib Rusiyanı prosesə qatmaq istəyir. Ancaq Rusiya məsələyə reaksiya vermədi. Dövlət başçısı da vurğuladı ki, nə qədər belə təxribatlar ola-çaqsa artıqlaması ilə cavab verəcəyik və heç kəs buna heç nə deyə bilməz. Erməni cəmiyyəti narazıdır. Paşinyan hər dəfə təxribata əl atır. İtirən yenə də Ermənistan olur".

Mövzu ilə bağlı danışan digər eks-

Sənən İsmayıl

Bir dəfə şans veriləcək

Zəngəzur dəhlizinin açılması həm də Ermənistanı böyük fəlakətdən xilas edə bilər

"İrəvan ağılı başına toplamasa Azərbaycan Ordusu Mehri ərazisini yarın keçərək Naxçıvana çıxacaq"

ğın açılması olduğunu bildirib: "Reallığı nəzərə alsaq, dəmir və avtomobil yolu, eləcə də elektrik enerjisi xətləri istifadəyə veriləcəyi gözləniləndir. Ola bilsin, qaz kəmərləri də çəkiləcək. Çünki Naxçıvan Muxtar Respublikasına İran qaz nəql edir. Ermənistan transmilli, transsərhəd qaz kəmərlərinin çəkilməsinə razılıq verməlidir. Əgər Ermənistan ərazisindən belə qaz kəməri keçərsə, onların büdcəsinə vəsait gələcək. Təəsüf, rəsmi İrəvan revanşist əhval-ruhiyyədedir. Ona görə də Zəngəzur dəhlizini reallaşdırmaq istəmir və çalışmır. Dövlət başçısı İlham Əliyev Brüsseldə NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberqlə görüşündən sonra keçirilən mətbuat konfransında açıqlama vermişdi. Sitat: "Zəngəzur dəhlizində də heç bir gömrük postları olmamalıdır. Əgər Ermənistan qarqolara, insanlara nəzarət etmək istəsə, biz də Laçın dəhlizində gömrük postu açacağıq".

Bununla əlaqədar məsələnin arxasında Rusiya, müəyyən mənada İran dayanır. XIX-XX əsrdə də Rusiya Naxçıvan, Türkiyəylə Azərbaycan və Türk dünyasının qalan hissəsində dəhliz kimi gediş-gəliş imkanları olmasını heç vaxt istəməyib. Rusiya həmişə Türkiyənin qarşısını almağa çalışıb. Məhz Zəngəzurun vaxtilə Ermənistanla verilməsi də, Rusiyanın əsas məqsədlərindən idi. Mehri və Qafan rayonlarını bolşeviklər Ermənistanla veriblər".

S.Məmmədli vurğulayıb ki, rəsmi Moskva dəhlizin tərəfdarı olduğunu

söyləməsinə rəğmən, bu istək əməldə görünmür: "Əsrlər boyu, SSR dövründə də Rusiya belə bir siyasət yürüdü. Zəngəzur bölgəsini Ermənistanla verməkə, Türkiyənin Türk dünyası ilə əlaqəsini qorumaq məqsədi güdüdü. Birdən-birə rəsmi Moskvanın Prezidenti V.Putin indiyədək olan imperiya siyasətinin əksinə getmək istəmədi. Yalnız məcburiyyət qarşısında qəbul edəcək. Ermənistan Rusiyanın istəyini ifadə etdiyinə görə onun arxasında dayanıb. Amma rəsmi İrəvan dəhlizin açılmasına razılıq versə, onda Kreml meydana çıxaraq müəyyən problemlər yaradacaq. Çünki Rusiya Cənubi Qafqaz ərazisində öz mövcudluğunu gücləndirməyə çalışır. Azərbaycan rəhbərliyi kəskin məsələ ortaya qoymalı və hərəkətə keçməlidir. Laçın dəhlizinə nəzarət mexanizmi, gömrük postu yaradılmalıdır. Laçında nəzarət mexanizmi yaranarsa, deməli, gələcəkdə Qarabağda rus sülhməramlılarına ehtiyac yoxdur. Çünki ermənilər orada yaşamayacaq.

Ermənistan sülh sazişi ilə razılaşmır. Dildə deyir, faktiki olaraq həyata keçirir. Prezident açıq şəkildə qeyd etdi ki, sülh sazişi daim masanın üzərində olmayacaq. Bir müddət sonra Azərbaycan rəsmi İrəvana heç bir təklif irəli sürməyəcək. Elə bir vəziyyət yaranacaq ki, nə Azərbaycan Ermənistanın, nə də Ermənistan Azərbaycanın sərhədlərini tanıyacaq. Belə bir şəraitdə Azərbaycan Ordusu Mehri ərazisini yarın keçəcək və Naxçıvana çıxacaq. Bu, ən kritik məqamdır. Bu, Ermənistanın ağılı başına yıqılmalı olduğuna işarədir. Ona görə, Ermənistan Azərbaycanın isteklərinə uyğun addım atmalıdır. Ermənistan Rusiyanın himayə onun arxasında dayanacağını və Vladimir Putinin həmişə prezident olacağını düşünməsin. Vaxtı gələndə Azərbaycan Ordusu məsələni reallaşdırıa biləcək".

Aygün Tahir

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Fikir, söz azadlığı, plüralizmin inkişaf etdirilməsi

Mələhət Rzayeva

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına müsahibə verdi. İlk növbədə bunu qeyd etməliyi ki, cənab Prezident mediaya həmişə açıq olub. Jurnalistləri özünün yaxın dostu hesab etdiyini dəfələrlə vurğulayıb. Bəzi məlumatları məhz media-dan aldığını, orada göstərilən faktların araşdırılması üçün göstərişlər verdiyini vurğulayıb.

Cənab Prezident medianın ictimai nəzarət funksiyasını hər zaman yüksək qiymətləndirib. Bu, dövlət başçısının ümumilikdə mediaya, xəbər yayımcılarına inamının, onlara verdiyi dəyərin göstəricisidir. Dövlət başçısı yerli media subyektləri ilə yanaşı, xarici media nümayəndələrinə qarşı da hər zaman diqqət nümayiş etdirir. 44 günlük Vətən müharibəsində cənab Prezident 10-larla xarici media quruluşuna, xarici jurnalistlərə müsahibələr verdi, baş verən hadisələri ən müfəssəl şəkildə izah etdi, dövlətin mövqeyini bəyan etdi. Jurnalistlərlə dünyanın teması isə dövlət başçısının yerli media nümayəndələrinə inamını bir daha sübut etdi. Bu həm də dövlət başçısının ölkə mediasından gözəntilərinin böyük olduğunu göstərdi. Kadr islahatlarından, bəzi hallarda məmur özbaşınalığı, qanun pozuntuları, korrupsiya

hallarından danışan Prezident bir daha vurğuladı ki, bu məsələlərin işıqlandırılmasında medianın üzərinə böyük məsuliyyət düşür: "Biz cəmiyyətdə elə ab-hava yaratmalıyıq ki, ictimai nəzarət güclənsin. Siz yaxşı bilirsiniz ki, mən dəfələrlə bu məsələ ilə bağlı öz fikirlərimi bildirmişəm. Mən daim bunu deyirəm, vətəndaşlara müraciət edirəm, biganə qalmayın və nəzarət edin. İctimai nəzarət bir çox məmurları bu cinayət xarakterli işlərdən çəkindirəcək. Ona görə ictimai nəzarətin hansısa institusional formatı da gerek işlənilsin. Sizin, media nümayəndələrinin bu sahədə çox böyük rolunuz var. Deyə bilərəm ki, mən bəzən xoşagəlməz hallar haqqında sizdən öyrənirəm, sizdən bu xəbəri tuturam və dərhal reaksiya verilir. Deyə bilərəm ki, bir çox hallarda mediada olan məlumatlar təsdiqlənir. Elə məlumatlar var ki, onlar qərəzli xarakter daşıyır. Amma məlumatların mütləq əksəriyyəti təsdiqlənir və dərhal ölçü götürülür. Ona görə dövlət məmurları bilməlidirlər, onların işinə təkcə

Media daha məsuliyyətli, daha obyektiv olmalıdır

Etimad, güvən jurnalistlərin üzərinə həm də vəzifə qoyur

Prezident Administrasiyası yox, həm ictimaiyyət, həm də media nümayəndələri nəzarət edir".

Bundan əvvəl də cənab Prezident baş verən korrupsiya halları, məmur özbaşınalıqları haqqında, həm də mediadan məlumat əldə etdiyini bildirib. Bu onu göstərir ki, media dövlət başçısının, belə ifadə etmək mümkündür, etibarlı dostudur. Prezident mediaya güvənsə, media bu güvənin sarsılmamasına çalışmalıdır. Bunun üçün nə edilməlidir?

Əməkdar jurnalist Azər Həsərat "Şərq"ə açıqlamasında qeyd etdi ki, dövlət başçısı jurnalistlərə inamını ifadə edib etimad göstərdiyini deyirsə,

bizim məsuliyyətsiz davranmağa haqqımız çatmır:
- İlk dəfə deyil ki, cənab Prezident

dir, gizlətdikləri məlumatı o, mətbuatdan alır, mətbuatdan xəbər tutur və ölçü götürülür. Bu, mətbuatın daha məsuliyyətli

Azər Həsərat: "Pəşəkar jurnalistika ümumilikdə medianın keyfiyyətinin yüksəldilməsinin qayğısına qalmalıdır. Biz jurnalistlərin dövlət başçısını yanıltmaq haqqımız yoxdur"

mediaya inamını ifadə edir. Xatırlayırsınızsa, bir neçə il əvvəl Mətbuat Şurası İdarə Heyətinin üzvləri, jurnalistlərlə görüşü zamanı da Prezident bu fikri vurğulamışdı. Təxminən belə demişdi ki, bəzən məmurlar hansısa məlumatı gizlə-

olmasına dövlət başçısı tərəfindən, əlbəttə bir çağırış idi. Gəlirəm, sizin sualınıza. Prezidentin mediaya etibar etməsi, etimad göstərməsi jurnalistlərin üzərinə vəzifə qoyur: daha məsuliyyətli, daha dürüst, daha obyektiv olmaq. Artıq elə

bir dövrdür ki, jurnalistika hamı üçün açıq müstəviyə çevrilib. Ona görə də bu sahədə təsadüfi adamlar da var. Sui-istifadə hallarına da yol verilir. Söz azadlığını bəhanə edib dövlət mənafeyinə zidd informasiyaların yayılmasına çalışırlar. Belə şəraitdə pəşəkar jurnalistika ümumilikdə medianın keyfiyyətinin yüksəldilməsinin qayğısına qalmalıdır. Biz jurnalistlərin dövlət başçısını yanıltmaq haqqımız yoxdur. Bir halda ki, dövlət başçısı bəzi məlumatların əldə edilməsində, hansısa məlumatların yoxlanmasında mediaya istinad edir, mediaya güvənir, jurnalistlər də çalışmalıdır məlumatları daha dəqiq araşdırınsınlar, daha tutarlı, etibarlı mənbələrə istinad edərək və obyektiv şəkildə işıqlandırsınlar, tirajlasınlar. Həmçinin qanunlar çərçivəsində çalışsınlar, fəaliyyət göstərsinlər. Dövlət başçısını, ictimaiyyəti yanıltmaq istəyən, buna cəhd edənlərin səylərini boşa çıxarsınlar. Məmurlar tərəfindən məlumatların gizlədilməsinə, ört-basdır edilməsinə, məhz dövlət mənafeyinə naminə imkan verməsinlər. Biz jurnalistlərdən dövlət başçısının gözlədiyi budur.

Mələhət Rzayeva

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

yüsməyə çağırıb. Lakin KTMT Azərbaycanın öz qanunı əraziləri uğrunda savaşa başladığını bildiyi üçün Paşinyanın bütün çağırışlarını geri çevirib. Prezidentin açıqlamasından görünür ki, erməni tərəfi sadəcə rəsmi müraciətlərlə kifayətlənməyib. Rusiyanı prosese cəlb etmək üçün bir çox çirkin oyunlara əl atıblar.

Demokratiya və İnsan

Ermənilər niyyətlərindən vaz keçməyiblər

KTMT-dən istifadə gündəmdən çıxarılmayıb

Prezident İlham Əliyev televiziya kanallarına müsahibəsi zamanı 44 günlük müharibənin daha bir epizodunu ictimaiyyətə paylaşıb. Ölkə rəhbəri bildirib ki, Azərbaycan Ordusu Zəngilan istiqamətində Ermənistanla sərhədə doğru irəliləyəndə erməni tərəfi növbəti təcridatla əl atıb.

İrəvan Rusiyadan xahiş edib ki,

Gümrüdəki hərbi bazanın bir hissəsi oraya, sərhədə, Zəngilana ezam edilsin: "Bunu onunla əsaslandırmaq istəyirdilər ki, guya, Azərbaycan Ermənistan ərazisinin Mehri hissəsini ələ keçirmək niyyətindədir. Hərçənd bizim belə niyyətimiz yox idi. Bununla belə Gümrüdəki Rusiya bazasının çox məhdud kontingenti oraya ezam edildi. Bu operativ informasiya bizdə vardı. Bu hadisə baş verəndən dərhal sonra erməni silahlı qüvvələri rusiyalı hərbi qulluqlarının arxasından Azərbaycan qoşunlarını atəşə tutmağa başladılar. Orada məsafə çox kiçik idi, buna görə onlar minamıyotlardan da atəş açırdılar. Orada biz tələfat verdik. Lakin təbii ki, biz cavab verdik və dərhal Rusiyaya müraciət etdik ki, Azərbaycan rusiyalı hərbi qulluqlarını atəşə tutur. Bu dərəcədə alçaqlığı təsəvvür etmək olarmı? İstəyirdilər ki, biz erməni mövqelərinə cavab atəşi açmaqla rusiyalı hərbi qulluqlara ziyan vuraq, onlar öz məqsədlərinə çatınsın və Rusiyanı bu müharibəyə cəlb etsinlər". Ermənistan tərəfinin 44 günlük müharibə dövründə müxtəlif metodlardan istifadə edərək Rusiyanı savaşa cəlb etmək niyyəti həmişə aydındır. Savaşın gedişində İrəvan dəfələrlə özünü KTMT-yə müraciət edərek hərbi bloku Ermənistanın yanında yer almağa və Azərbaycana qarşı dö-

**"İstənilən halda
Azərbaycan
Ordusu gücünü,
qüvvətini daim
artırmalıdır"**

Hüquqları İnstitutunun rəhbəri Əhməd Şahidov "Şərq"ə bildirib ki, Ermənistan müharibənin ilk günündən dərk etdi ki, təkcə başına Azərbaycanın güclü Ordusu qarşısında tab gətirə bilməyəcək. Ekspertin sözlərinə görə, məğlub olacaqlarını əvvəlcədən bilən ermənilər savaşın ilk günündən etibarən kənar gücləri, xüsusən Rusiyanı

müharibəyə cəkməyə çalışırdı: "Bu niyyət erməni mediasında, sosial şəbəkələrdə açıq-aşkar görünürdü. Azərbaycan təcridatlarına aldandığını və Rusiya başda olmaqla KTMT-nin mövqeyini gören erməni tərəfi Moskvaya qarşı şantaj, ittihamlara başladı. Bunun da nəticə vermədiyini görəndə daha çirkin üsullarla baş vurdular. Əslində ermənilər öz niyyətlərindən vaz keçməyiblər. KTMT-dən istifadə bu gün də gündəmdədir. Quruma müvəqqəti sədrlik edən Ermənistan Qazaxıstandakı hadisələrdən sonra bir qədər "cəsarətlənib". Müharibə dövründə məqsədlərinə çatmaq üçün rus hərblərini hədəfə qoymağa çalışdırlarsa, bu gün sərhədə təcridatlar tədrirlər, əsgərimizi şəhid edirlər. Ordumuz düşmənin cavabını layiqincə verdi və 8 erməni hərbi məhv edildi. Əsgərimizə atəş açılan erməni postu da darmadağın oldu. Hadisədən sonra erməni mediası yazdı ki, guya, Azərbaycan Ermənistan hücum edib, erməni postunu dağıdıb və s. Yeni bunu fürsət kimi dəyərləndirib KTMT-ni sərhədə gətirməyi düşünürdülər. Lakin hər zaman olduğu kimi İrəvanın fürsətci siyasəti yenə fiaskoya uğradı. İstənilən halda Azərbaycan Ordusu gücünü, qüvvətini daim artırmalıdır".

İsmayıl Qocayev

Kremlin atdığı hər addımın adı işğal olacaq

Rusiyanın ikinci dəfə sovetlər birliyini yaratmaq niyyəti reallıqdan çox uzadıq

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının Qazaxıstandakı sülhməramlı qüvvələrinin missiyası tamam oldu. Bir neçə gün əvvəl də Qazaxıstan prezidenti bildirmişdi ki, sülhməramlı qüvvələr yaxın zamanda ölkəni tərk edəcək. Lakin bir çox ekspertlər Rusiyanın Qazaxıstandan çıxacağına əmin olmadığını bildirir, hadisələrin belə tezliklə bitəcəyinə şübhə ilə yanaşırlar.

Azərbaycanlıların və digər Türkdillilə Xalqların Əməkdaşlıq Mərkəzinin sədri İlham İsmayilov bildirib ki, Rusiya əslində KTMT-dən bir vaxt kimi istifadə edir, heç vaxt praktik olmayan bu hərbi bloku canlandıрмаqla, dərindən Rusiya-NATO gərginliyinə region dövlətlərini də alet etməyə cəhd edir: "Rusiya post-sovet ölkələrinin böyük əksəriyyətində milli zəmində bilərəkdən münaqişə ocaqları yaradıb, dövlət siyasəti hər zaman separatizmin inkişafı üçün münbit şərait yaradıb. Rusiyanın Qazaxıstanla həmləsinə Ukrayna və Gürcüstana olan işğalçılıq siyasətinin davamı kimi də görə bilərik. Sadəcə bu məsələdə Rusiya bir az fərqli davranırdı. Özünü işğalçı kimi yox, qurtarıcı kimi təqdim etməyə çalışdı, lakin hesab edirdim ki, Rusiyanın məqsəd və məramı hamı üçün çox aydın və nətidir. Rusiya siyasətinin ana xəttini həmişə işğalçılıq siyasəti tutur. Ola bilsin ki, çox yaxın zamanda sülhməramlılar Qazaxıstanı tərk etdi, lakin bu bir prezident olaraq qalacaq və Rusiyanın bu addımı hər an işğala döndərə biləcəyi mesajını da verməkdədir".

İsmayilov Rusiyanın keçmiş sovetlər birliyini yenidən inşa etmək planına da münasibət bildirərək, qeyd edib ki, bu fikirləri tirajlamaq daha çox Rusiyanın maraqlarına uyğundur: "Rus strateqləri belə fikirləri tez-tez gündəmə gətirməklə xalqların şüurlarında bu fikirləri çəçkləndirmək, onları bu təslimiyyətə məcbur etmək istəyir. Keçmiş post-sovet ölkələrində rus dilinin, mədəniyyətinin, ədəbiyyatının təbliği də məhz buna hesablanıb. Son günlər yenidən SSRİ-2 layihəsinin ortaya atıldığını, hətta tarixdən

paralellər getirilərək, bu məsələyə hüquqi dən geyindirmək istəyənlər də çoxdur. Lakin bilməliyi ki, artıq müstəqil dövlətlərin hər birində öz ölkəsinin müstəqilliyinə sahib çıxacaq yeni təfəkkürlü bir nəsil yetişib. Bu müstəqil dövlətlərə qarşı Rusiyanın atacağı hər hansı addım isə işğaldan başqa bir şey olmayacaq. Qazaxıstan son illərdə Nursultan Nazarbayevin rəhbərliyi ilə ən çox milli kimliyinə döndən, milli varlığını qoruyan bir ölkəyə çevrilib. İnsanların bir çoxu işin mahiyyətini bilməyərək Nazarbayevin əleyhinə şüarlar səsləndirməklə nəyə xidmət etdiklərini indi anlamamağa başlayıblar. Uzun illər Rusiyanın reallaşdırmıq istədiyi "SSRI-2" layihəsi Nazarbayev Qazaxıstanında mümkün olmadığı üçün bu yolla onu siyasəti hakimiyyətdən uzaqlaşdırmaq lazım idi. Artıq insanlar bunu tam mənası ilə anlayıblar. Rusiya da yaxşı anlayır ki, bu ölkədə uzunmüddətli qalması anti-ruslaşdırma, gərəken dəstəyi verəcəklərini qeyd etdilər. Lakin biz bu təşkilatın fəaliyyətini daha real addımların atılmasında görmək istəyirik. Hadisələrin arxasından münasibət bildirmək yox, lazım gəldiyində hadisələrin önündə olub, o hadisələri

etmək olar. Və düşünürəm ki, bu hadisələr Türkdillilərin təşkilatının daha da möhkəmlənməsinə xidmət edəcəkdir.

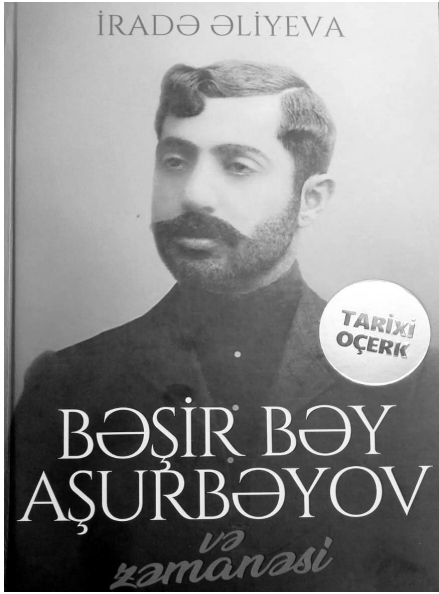
İsmayilov sosial şəbəkələrdə Qazaxıstandakı hadisələrin ölkəmizə transferinə çalışan bəzi qüvvələrin olmasına da münasibət bildirib. O qeyd edib ki, dünyada hansı hadisələr olmasından asılı olmayaraq, bu hadisələrin ölkəmizdə paralelini apararaq hər zaman mövcud olub: "Hesab etmərəm ki, Qazaxıstandakı hadisələr qeyd etdiyimiz səbəblərin nəticəsində baş verməmişdi. Biz ölkəmizdə sabitliyi, əmin-amanlığı xalq olaraq hər zaman qorumuşuq. Hətta 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə belə bir yumruq kimi birləşib, ölkəmizin bütövlüyünün təmin olunmasına çalışdıq. Bu gün bütün dünyada pandemiyanın da gətirdiyi sosial problemlər mövcuddur. Lakin bu problemlərin keçici olduğunu da hər birimiz görməkdəyik. Biz Azərbaycan cəmiyyəti olaraq gözəl anlayırıq ki, iğtişələr, təcridatlar heç vaxt problemin həlli olmayıb, əksinə, ölkəni daha da geri salıb. Biz torpaqlarımızı otuz illik işğaldan qurtarmışıq. Hazırda orada əbədlilik-quruculuq işləri həyata keçirilir və xalqımız bir nəfər kimi bu işlərə öz töhfəsini vermək istəyir. Hesab edirəm ki, ölkəmizin apardığı bugünkü siyasət həm də regionun rifahı, gələcəyi üçündür".

Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, zamanında Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş siyasəti xəttin, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirilməsi xalq-İqtidar birliyinin əsl nümunəsinə çevrilmiş "dəmir yumruq" zaman-zaman öz töhfəsini verməkdədir.

Sənən İsmayil

"Bəşir bəy Aşurbəyov və zəmanəsi"

İnsanların simasında dövrün hekayəsini usta qələmi ilə canlandıra bilmək məharətidir

XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərinin Bakısı və ümumən Azərbaycanı haqqında düşündə özündən asılı olmayaraq əsrarəngiz aləmə düşürsən. Bir tərəfdən, natural təsərrüfat və onun qoruyub saxladığı cəngavərlik ruhu, o ruhu yaşadan dəli-dolu igidlər... Digər tərəfdən də sürətli sənayeləşmə prosesinin gətirdiyi təhsil, elm, mədəniyyət havası, belə bir mühitdə geniş intişar tapan xeyriyyəçilik ənənələri. Və bütün bunların mərkəzində görünən parlaq ömürlər...

Tarixi maraqlı edən, təbii ki, şəxsiyyətlərdir. Ömrü o tarixin bir parçasına çevrilmiş, zamanın ruhuna hopmuş insanlardır. Onların həyatı ilə tanış olduqca birdən-birə sanki bu adamların yaşadığı dövrə düşürsən. Gözlərin önündə sirli aləm açılır. "Azərbaycan" qəzetinin şöbə redaktoru, Əməkdar jurnalist İradə Əliyevanın qələmə aldığı "Bəşir bəy Aşurbəyov və zəmanəsi" kitabı da belə maraqlı dünyaya səyahətdir.

Tarixlə az-çox maraqlanan, zamanı hiss etməyin necə təkrarolunmaz duyğu olduğunu yaxşı bilən istənilən oxucunun bu kitabın ilk səhifələrini diqqətlə gözdən keçirməsi kifayətdir ki, bir də kitabı artıq yarladığını fərq etsin. "Bəşir bəy Aşurbəyov və zəmanəsi" oxucuya bu qədər böyük mütlaliə zövqü yaşadan əsərdir. Kitabı belə maraqlı və oxunaqlı edənsə

müəllifin özünün də uzun müddət ərzində topladığı faktlar, materiallar işığında o zamana gedib çıxmağı bacarmasıdır. İnsanların simasında dövrün hekayəsini usta qələmi ilə canlandıra bilmək məharətidir.

Tarixin ən qədim çağlarından fərqli olaraq biz XIX əsrin sonlarını, XX əsrin əvvəllərini daha dərindən hiss edə bilirik. Əslində burada da həmin şəxsiyyətlərin böyük rolu var. Çünki biz tarixin nisbətən yaxın dövründən həm daha çox şəxsiyyəti tanıyıırıq, həm də onların irsi haqqında məlumatlıyıq. Ən əsası isə o insanların necib izləri - tikdirdikləri binalar, qurub-yaratdıqları, etdikləri yaxşılıqların mənəvi nəticələri gözəlrimiz önündədir. Bu şəxsiyyətlərin nəsil şəcərələrinin davamçıları da yaşayır. İrs nəslin yeni təmsilçilərində davam edir. İradə xanım da "Bəşir bəy Aşurbəyov və zəmanəsi" kitabını əsərin qəhrəmanının ailə ocağının davamçıları ilə sıx ünsiyyət vaxtında qələmə alıb. Doğma insanların bütün çətinliklərə, həyatın ağır sınaqlarına rağmen o şəxsiyyətlərdən əziz xatirə kimi qoruyub saxlaya bildikləri fotolardan, saralmış arxiv sənədlərindən geniş istifadə edib. Tarixi oçerk janrında qələmə alınmış yeni nəşr ona görə bu qədər canlı və maraqlıdır. Mütaliə etdikcə mətndəki fotoların bələdçiliyi ilə sanki kitab oxumur, çox gözəl bir sənəddi filmə baxırsan.

Əcdadların ənənəvi həyat tərzii qəfil başlanmış sürətli sənayeləşmə ab-havasının yaratdığı ziddiyyətli tarixi mühitə qeydlərimizin əvvəlində təsadüfi toxunmadıq: XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan həyatında çox geniş dəyişikliklər başlanmışdı. Bir tərəfdə mütləqqi düşüncəli ziyalı maarifçilərimiz köhnə ehkamları həyatımızdan kənarlaşdıraraq cəmiyyətin tərəqqisinə nail olmaq istəyirdilər. Digər tərəfdə isə bu ehkamları qoruyub saxlamaq, atababaların yolunun davam etdirilməsini istəyən mühafizəkar zümrələr vardı. O dövrdə Azərbaycanın əsas inkişaf mərkəzinə çevrilmiş neft Bakısı xalqın savadlanması üçün məktəblər açan, bu məktəblərdə

cəmiyyətin gələcəyi üçün savadlı gənclərin yetişməsinə çalışan, qəzet və jurnallar nəşr etdirən, teatrlar yaradan, müxtəlif təşkilatlar vasitəsilə siyasi mədəniyyət, dialoq mühiti formalaşdırən maarifpərvərlər, onlara dəstək olan messenatlarla qanunlara tabe olmaq istəməyən, hər kiçik münaqişəni silah dilində həll etməyə çalışan "atıb-vuran" adamları özündə birləşdirirdi. Bir də elə şəxsiyyətlər vardı ki, onlar bu iki yol, iki düşünce tərzii arasında ortağ məxrəc tapa biləcəklərinə qəlbən inanırdılar. Həm yeni dövrün inkişaf ruhuna uyğunlaşırdılar, eyni zamanda əvvəlki ənənələrdən də tam qopmaq istəmirdilər. Onların hər iki sosial çevrədə öz yeri vardı. Hər iki sosial qrupda onlara böyük hörmətlə yanaşırdılar, ehtiram göstəridilər. Belə şəxsiyyətlərdən biri də, heç şübhəsiz ki, Bəşir bəy Aşurbəyov idi.

Kitabda onun Cəfər Cabbarlı, Yisif Vəzif Cəmənzəminli kimi belə böyük fikir adamlarımızın təhsilinə vəsait xərclədiyini görürük. Onu da öyrənirik ki, Bəşir bəy müxtəlif nüfuzlu universitetlərdə 29 tələbəni oxudub. Bakıda Həsən bəy Zərdabinin də böyük zəhməti hesabına yaradılmış III Aleksandr adına Birinci Kişi Gimnaziyasının fəxri qəyyumlarından olub. "Rusiya Müləmanları Fırqəsi"nin, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə ölkənin əsas aparıcı siyasi qüvvələrindən sayılan "İttihad" partiyasının rəhbərliyində fəal şəkildə təmsil olunub. "İttihad" qəzetinin nəşrini maliyyələşdirib. Müslüm Maqomayevin Sabunçuda teatr yaratmasına dəstək verib. Mədənlərinde çalışan fəhlələr üçün evlər, onların övladlarına məktəblər tikdirib.

Bununla yanaşı, əsərdə Bəşir bəy Aşurbəyovun yeri gələndə ələ silah götürən, qoçuları hədlərini aşmağa qoymayan, hətta Bakıya səfər etmiş məşhur rus yazıçısı Maksim Qorkini ölümündən xilas edən, Bakıda azgün erməni daşnaklarının azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qırğınlar zamanı daşnaklarla atışan, şəhərdəki şəxsi nüfuzuna görə düşmənləri tərəfindən şərəflənib bir neçə ilini sürgündə keçir-

məli olan igid obrazını da görürük.

Ona görə də İradə Əliyeva kitabında haqlı olaraq belə bir sual qoyur: "O kim idi?! Sənayeləşmə proseslərində yaxından iştirak edən neft milyonçusu, təhsilin, mədəniyyətin inkişafına təmənnasız dəstək verən ziyalı messenat, ittihad ideologiyasına bağlı siyasət adamı, yoxsa Bakının ən adlı-sanlı insanların, hətta qoçularının da hörmətlə yanaşıb he-sablaşdıqları nüfuz sahibi?! Zəmanəsinin parlaq simalarından olan Bəşir bəy Aşurbəyov bütün bu təyinləri öz şəxsiyyətində bir araya gətirir və Nargin adasında yarıda qırılmış ömrü ilə böyük bir tarixin hekayətini nəql edir". Oxucu bu hekayəti diqqətlə oxuyur, Bəşir bəy və onun zəmanəsi haqqında özü dəqiq qənaətlərə gəlir.

Müəllifin oxuculara təqdim etdiyi kitabın daha bir dəyərli cəhəti burada Bəşir bəy Aşurbəyovla yanaşı onun qayınatası, Gəncəbasar bölgəsinin nüfuzlu şəxsiyyətlərindən olmuş Alahyar bəy Zülqədərovun həyat və fəaliyyətinə də geniş yer verilməsidir. Kitabı oxuduqca sovet ideologiyasının illərə şərhlədiyi, atdığı böhtanlar, yalanlar toz-duman kimi gözəlrimiz önündən çəkilir. Ötən əsrin əvvəllərində baş verənlərə tamamilə başqa bir baxış bucağı formalaşır. Tarixi həqiqətlər bütün aydınlığı ilə gözəlrimiz önündən keçir. Bolşevizmin amansızlıqla həyata keçirdiyi "qırmızı terrorun" həm ayrı-ayrı insanların, həm də ümumən xalqın həyatında nə qədər böyük faciələrə səbəb olduğu bütün dəhşəti ilə görünür.

Keçmişimizi öyrənmək və öyrəndiklərimizdən nəticə çıxarmaq üçün belə kitablara çox ehtiyacımız var. Bu mənada Əməkdar jurnalist İradə xanım Əliyevanın "Bəşir bəy Aşurbəyov və zəmanəsi" kitabı oxuculara çox gözəl mütlaliə zövqü yaşatmaqla yanaşı, eyni zamanda tarixi oçerk janrına maraq göstərən qələm sahiblərimizi, tarixçi-alimlərimizi də yeni əsərlərlə bu faydalı missiyaya dəstək olmağa dəvət edir.

Elçin VƏLİYEV,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru

Əvəz Sofuoğlu

Xəyallar gerçəyi dəyişə bilməz

Dalib xəyallara düşündüm səni,
Xəyallar gerçəyi dəyişə bilməz.
Qəlbim qəlbim ilə bir döyünməsə,
Ruhum ruhun ilə görüşə bilməz.

Gözlərim gözüne sarı baxmasa,
Əllərim əlinə sarı qaçmasa,
Dodaq dillənməsə, dil söz açmasa,
Əşqim əşqin ilə qovuşa bilməz.

Məndə bir sevgi var sayı en qədər,
Bərabəri yoxdu təyi en qədər,
Əvəzin harayı, həyi en qədər,
Sazda dilə gəlib danışa bilməz.

Bir də bu dünyanı dolaşaq gedək

Əziz dostum, şəhid Araz Əmilovun əziz xatirəsinə

Əziz dostum əlini ver əlimə,
Bir də bu dünyanı dolaşaq gedək.
Vətən uğrunda, Vətən yolunda,
Silaha sarılaq vuruşaq gedək.

Anaların göz yaşını axıdan,
El-obanı, ev-əşiyi dağıdan,
Xain düşmənlərdən, zalım yağıdan,
Haqqı-ədaləti soruşaq gedək.

Şəhidlər ölməzdir el ağlaması,
Gözlər yaş tökməsin, dil ağlamasın,
Bülbüllər kor olub gül ağlamasın,
Haqqın dergahına qovuşaq gedək.

Döyüşə-döyüşə gedək qabağa,
Azadlıq gətirək arana-dağa,
Cədan əziz sevdijimiz torpağa,
Büklülüb bayrağa qarışaq gedək.

Yenə uşaqlığım yadıma düşüb,
Dərin xəyallara dalıram bu gün,
Nakam məhəbbətim, zalım gözəlin,
Ališib odunda yanıram bu gün.

Qismətdən, qədərdən qaça bilmədim,
Qəlbimi özgəyə açə bilmədim,
Nə vaxt qar ələndi, saçə bilmədim,
Ötüşən illəri anıram, bu gün.

Günahkar gəzirdim indi tapmışam,
Qəffət yuxusunda şirin yatmışam,
Özüm şəkərimə zəhər qatmışam,
Özüm günahkaram, qanıram bu gün.

Qəfildən bir külək əsdi üzümə,
İlk eşqim, ilk sevgim dəydi gözümə,
Sofuoğlu, deyirəm özüm-özümə,
Elə yanmalıyam, yanıram bu gün.

Təsisçi və baş redaktor: Akif Aşırılı
Baş redaktorun ı müavini: Yusif Nəzərli
Redaktor: Ayyət Əhməd

Reportyorlar qrupu:

Mələhət Rzayeva, Şəymən Bayramova,
İsmayıl Qocayev, Kənan Eynuroğlu,
Günəş Mərd, Aygün Tahir

Texniki heyət:

Rüfət Dadaşov, İmamcan Əliyev, Nailə Cabarova,
İlahə İbrahimova, Fəzilə Məmmədova

Qəzet “Şərq”in
kompyuter mərkəzində
yiğılır, səhifələrin və
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur

Qəzet Mətbuat və İnformasiya
Nazirliyində qeydə alınıb.
Lisenziya: 535
www.sherg.az
e-mail: sherq1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti,
“Azərbaycan” nəşriyyatı.
Telefon: 447-32-41
538-44-50, internet 538-44-15,
İndeks: AZ1073

Hesab nömrəsi: “Kapitalbank”ın ASC
1 saylı Nəsimi filialı 9900003611
SWIFT BIK AII-BAZ2X h/h
AZ17AIIIB38070019441100466111
Kod 200112 M/H
AZ37NABZ01350100000000001944
VOEN 1300414651 İndeks: 0330 Tirajı:
2550 Sifariş: 94

Aqrar sahənin sığortası çox risklidir

Dövlətin bu sahədə müəyyən təşviqəddici addımları marağın artmasına səbəb olan amillərdən birinə çevrilə bilər

Ölkənin kənd təsərrüfatında, xüsusilə də meyvə tədarükü ilə məşğul olan fermer və sahibkarlar üçün mühüm yenilik baş verib.

Azərbaycanda iqtisadi məqsədlərlə ən çox ekilən meyvələr - xurma, ərik, şaftalı, albalı, giləs, alça, gavalı, heyva, alma, armud, çiyələk, nar Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə dövlət dəstəklili aqrar sığortanın əhatə etdiyi məhsulların sırasına daxil edilib.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən verilən məlumata görə, dövlət dəstəklili olduğu üçün bu əkinlərin sığorta haqqının yarısını dövlət ödəyir.

Həmin bitkilər yalnız ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinə görə deyil, həm də xaricə ixrac baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Sadalanan meyvələrin xaricə ixracı Azərbaycanca təkcə 2021-ci ildə 180 milyon dollardan artıq gəlir gətirib.

Meyvələr aqrar sığorta qaydalarına müvafiq, yağın, zəlzələ, torpaq sürüşməsi, qasırğa, fırtına, sel, leysan, ildırım vurmaları, şaxtavurmalar, normadan artıq yağın qar yağıntıları, üçüncü şəxslərin hərəkətləri və s. risklərdən sığortalıdır.

Bununla bağlı iqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərli bildirib ki, özəl sığorta şirkətlərinin aqrar sektorda sığorta əməliyyatları aparmağında marağı çox azdır: “Çünki aqrar sahənin sığortası çox risklidir. Dövlətin bu sahədə müəyyən təşviqəddici addımları marağın artmasına səbəb olan amillərdən birinə çevrilə bilər. Sığorta zamanəti olan fermerlərin bu istiqamətə daha çox diqqət göstərməsi təbii. Amma ödənişlər elə səviyyədə olmalıdır ki, özəl sektorun da həmin sahələr və kənd təsərrüfatında sığorta işlərinin genişləndirilməsi üzrə marağı olsun. Qarşılıqlı istəklə qarşılıqlı məsələnin həlli kənd təsərrüfatına kifayət qədər müsbət təsir göstərə bilər”.

Şücayyət

Allah rəhmət eləsin!

Elan

Bakı şəhəri, 94 nömrəli məktəbdə 9 illik təhsil almış Levickaya Sabina Baxtiyarovnanın attestatı 2015-ci ildə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tsarev Rauf Xayamoviç 81 №-li tam orta məktəbdən verilən AK 154472 sayılı şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ey gidi dünya!..

Nursultan Nazarbayevin ailə gizlinlərinə işiq düşdü

(Əvvəli səh: 8-də)

Hətta Astaydan qaçırdı, uzaqdan onu görəndə yolunu dəyişdirdi. Qız böyüdükdə ondan dəqiq cavab tələb etməyə başladı: toy nə vaxtdır? Hətta belə söhbət də olmuşdu ki, oğlan razı deyilsə, açıq desin, qız da başqasına ərə getsin. Və yeniyetmə Nursultan həyatının ilk cəsarətli addımını atdı. O, “nişanlısını” azad etdi. Sonrasa təhsil ardınca getdi.

1950-ci illərdə Dneprovski Metallurgiya zavodu nəzdindəki texniki peşə məktəbinə daxil oldu. Təhsildən əlavə, sərbəst güləşlə də məşğul olurdu. Günlərin bir günü Nursultan idman zalında bədii gimnastika ilə məşğul olan Lyudmila Kalniş adlı qızla tanış olur. Qıza qarşı çox nəvazişli imiş. Lyudmila ağ ciyər xəstəliyinə tutulanda hər gecə qızın yatdığı palatanın pəncərəsi altında gəlib dayanarmış. Nursultan məktəbi bitirib, Lyudmila isə hələ 1 il də təhsil almalmış. Nursultan qızıqlə gedir və anasından evlənmələri üçün razılıq almaq istəyir. Lakin heyəcandan konkret bir söz deyə bilirmir. Bir neçə gündən sonra qıza evlənmək təklifini rəfiqəsi ilə gəndərir. Amma gözənlənmədən “yox” cavabı alır. Beləcə onlar ayrılırlar. Deyilənə görə, sonralar Lyudmila hərəkətindən peşman olub. Amma artıq çox gec idi. Hətta Nazarbayev prezident olanda Lyudmila bir məsələ ilə bağlı ona müraciət edib, Prezident ilk sevgisi xatirinə ona kömək edib. Nazarbayev Uşkonır yüksəkliyində çalışdığı zaman qırğız qızı Turqan Abdikerimova ilə tanış olur. Gənclər dostlaşıb və uzun müddət məktublaşırlar. Aradır görüşür, gələcək haqqında planlar qururlar. Sonralar Turqan xatırlayacaq ki, Nursultan gənc yaşlarında çox yaxşı gitara çalır və oxuyurdu. 1961-ci ildə Nursultan Qırğızistanın paytaxtı Frunze şəhərinə qızın ailəsi ilə görüşüb evlənmək icazəsi almağa gedir. Nursultan sevgilisənə bönövşəyi xrizontemalardan gəl buketi və xalis yundan 2 sviter hədiyyə aparbmış. Qızın anası kürekəni bəyənir, amma ata qəti şəkildə razılaşmır və “yox” cavabı verir. Qız atasına qarşı çıxə bil-mir və sevgililəri ayrılır. Nursultan Qaraqanda şəhərinə Metallurgiya Kombinatına işləməyə gedir, Turqan tibb üzrə təhsil almaqda davam edir. Nursultan gələcək həyat yoldaşı Sara Konakayevanı da burada - domna sobasının qarşısında görür. Onların ilk rəqsi Saranın

yadındadır; gənc, yaraşıqlı poladəridən onu rəqs dəvət edir. Sara Nursultanın xoşuna gəlir. Amma yenə də Nursultanı təhdid edənlər tapılır: qızdan əl çək, yoxsa səni... Lakin gələcək prezident bu dəfə daha ürəkli və cəsur təpənir. 1962-ci ildə onların toyu olur. Toyda 60 qonaq iştirak edir. Gənclərə hədiyyə olaraq Komsomol Təşkilatı kiçik bir mənzilin açarlarını təqdim edir. Mənzil hələ tikilib başa çatmayıbmış. Dostların həraəsi bir əşya hədiyyə alır. Nursultanın valideynləri isə bu illər ərzində oğullarının onlara gəndərdiyi pulu toplayırmış. Toyda Nursultana zərfin içində külli miqdarda pul hədiyyə edirlər. Rəsmi məlumatlara görə, Nursultan Nazarbayev 60 ildə bir gəndir. Onların 3 gözəl qız böyütdülər. Nəvələrinin dünyaya gəlməsinə sevinirlər. Son illərdə Nursultan Nazarbayev haqqında indiyədək eşidilməyən bəzi məlumatlar üzə çıxdı. Bunları Nazarbayevin böyük qızı Dariqanın həyat yoldaşı olmuş Rahat Əliyev yaydı. Keçmiş kürəkən, bəlkə də acığından belə məlumat yaydı ki, Nursultan Nazarbayev müəyyən müddət prezident təyyarəsində stüardessa işləyən Gülnarə Rakişeva ilə uzun illər nikahda olub. Və bu nikahdan 2 qız uşağı dünyaya gəlib. Prezident ikinci ailəsi üçün Astanada xüsusi ev tikdirib. N.Nazarbayevin daha bir sevgilisinin gənc və gözəl xanım Asel İsabəyeva olduğu deyilir. Hətta ona "Miss Qazaxıstan" titulu da Nazarbayevin göstərişi ilə verildiyi bildirilir. Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, Asel İsabəyevadan Nursultan Nazarbayevin 2 oğlu var - Tauman və Bayken. Qeyd edilir ki, çoxarvadlılı Qazaxıstanda qadağan deyil. Heç qəlalə də deyil. Əhalinin bir qismi buna loyallə yanaşı, qadınlarsə, gözənləndiyi kimi etiraz edirlər.

Hazırladı: Mələhət Rzayeva

Azərbaycanlı aktrisa və sevgilisi koronavirusa yoluxdu

Türkiyədə məşhurlaşan Azərbaycan əsilli aktrisa Nəsrin Cavadzadə koronavirusa yoluxub.

Onun rol aldığı "Üç kuruş" filminin rejissoru Sinan Öztürk və aktyor Uraz Kaygıaroğlunun da koronavirus testi müsbət çıxmışdı.

Qeyd edək ki, aktrisanın nişanlısı Gökhan Alkan da koronavirusa yoluxub. Serial məcburi dayandırılıb.

Gizlin görüşdülər

Aslı Enver onunla sevgilidir

Aktrisa Aslı Enver yeni eşqə yelkən açıb.

Axşam.az türk mediasına istinadən xəbər verir ki, sənetçinin iş adımı Önder Öztarhanla sevgili olduğu bildirilib. İddiaların yaranmasına səbəb iş adamının avtomobilinin Aslının evinin önündə görüntülənməsi olub.

Cütlüyün paparatsilərə tuş gəlməmək üçün gizlin görüşdüyü deyilir.

Qeyd edək ki, Aslı daha əvvəl müğənni Murad Bozla münasibətdə olub. Ondan ayrıldıqdan sonra uzun müddət heç kimlə münasibət qurmayıb.

Təyyarə sürmək arzusu...

Kabinəyə soxuldu və hər şeyi xarab etdi

Təyyarə sürmək arzusunu yerinə yetirmək üçün kabinəyə soxulan sərnişin idarəetmə sistemini tamamilə sıradan çıxarıb.

Hadisə Hondurasda "American Airlines" sərnişin

təyyarəsində qeydə alınıb. Oxu.az xəbər verir ki, məlumata görə, San Pedro Sula - Mayami reysi ilə uçan təyyarədə olan sərnişinlərdən biri enişdən sonra açıq kabinəyə girib və xaoslu şəkildə rıçaqları çəkməyə, paneldəki düymələri basmağa başlayıb.

Kapitan davakar sərnişini dayandırmağa çalışıb, bundan sonra qanun pozucusu açıq pəncərədən tullanmaq istəyib. Hadisə yerinə gələn hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları həmin şəxsi həbs ediblər. Onun xəsarət alması barədə məlumat verilməyib.

Qəzəblənən fil sərnişin avtobusunun pəncərəsini sındırdı

Heyvanın hərəkəti sərnişinləri qorxuya salsa da, onlardan heç biri xəsarət almayıb

Hindistanın Odiş ştatının Mayurbhanç rayonunda qəzəbli fil sərnişin avtobusunu təqib edərək pəncərəsini sındırıb.

Oxu.az xəbər verir ki, hadisənin görüntüləri yerli media tərəfindən yayımlanıb.

Sərnişin avtobusu Balasore şəhərindən hərəkət edərək Tikarpada Vəhşi Təbiət Qoruğunun yaxınlığından keçib. Birdən yolda tənha bir fil peyda olub.

O, avtobusun arxasınca qaça-raq nəqliyyat vasitəsini itələyib və pəncərəsini sındırıb. Heyvanın hərəkəti sərnişinləri qorxuya salsa da, onlardan heç biri xəsarət almayıb. "Biz filin avtobusu aşıracağını düşündük. Hamı çox qorxdı", - deyə videonun müəllifi bildirib.

Heyvanın avtobusa hücumu hadisənin şahidi olan yaxınlıqdakı kənd sakinini tərəfindən lentə alınıb.

16 illik münasibət bitdi

Bu bərədə cütlük birgə məlumat yayıb

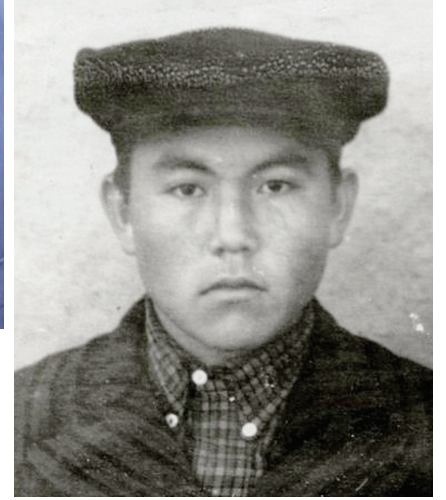
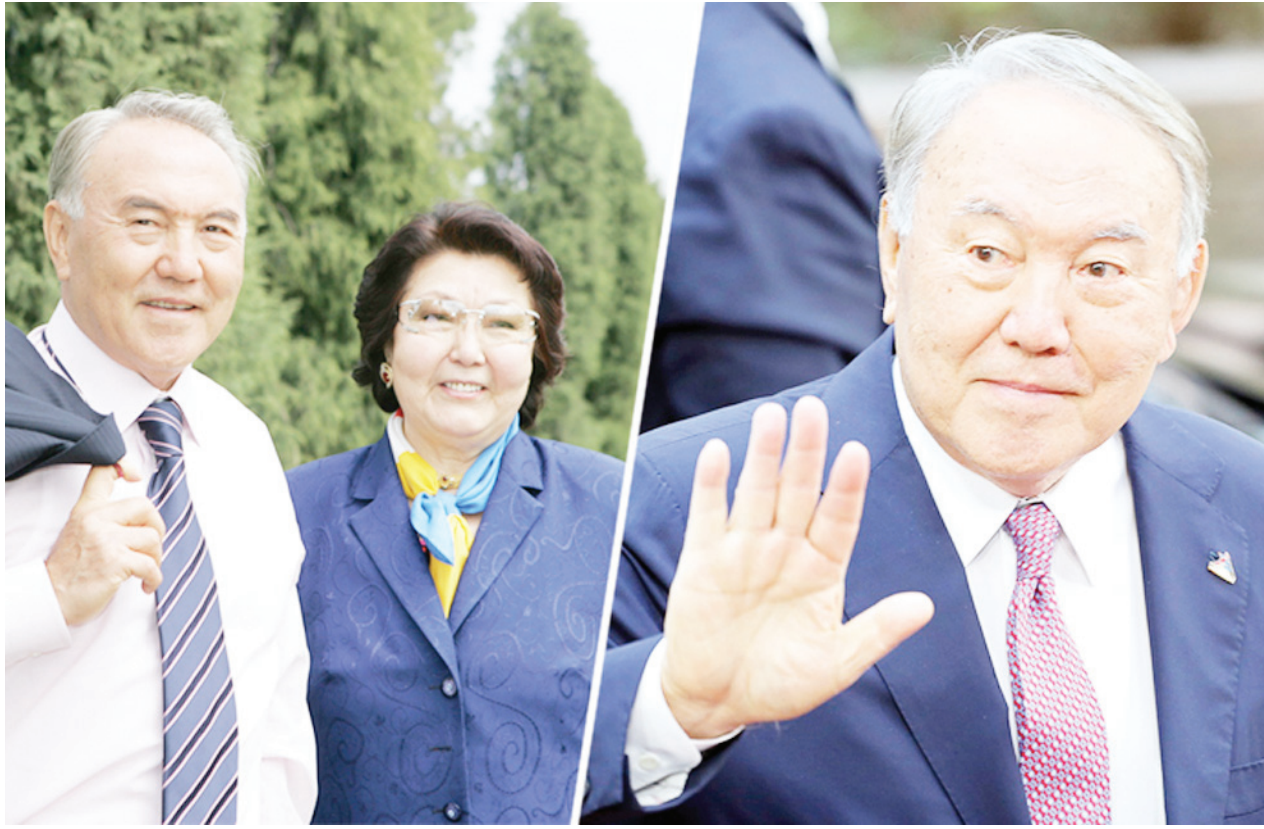

Məşhur ulduzlar Ceyson Momoa və Liza Bone boşanıb.

Axşam.az xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, bu bərədə cütlük birgə məlumat yayıb.

Onlar aralarındakı hörmət və sevgi hissini saxlayaraq bu addımı atdıqlarını vurğulayıblar.

Qeyd edək ki, 2005-ci ildən münasibətdə olan cütlük 2017-ci ildə ailə həyatı qurub. Onların birsi oğlan, digəri qız olmaqla 2 övladı var.

Ey gidi dünya!..

Nursultan Nazarbayevin ailə gizlinlərinə işıq düşdü

Mələhət Rzayeva

Qazaxıstanın ilk prezidenti, Elbəşi titulluna sahib, türk dünyasının ağsaqqalı, başbileni, böyüyü, az qala Türküstanın Mövlanəsi hesab edilən, hazırda harada olduğu, nə işlə məşğul olması bilinməyən Nursultan Nazarbayev! Ey gidi dünya!.. Bir həftə əvvəl onun haqqında kim əyər-əskik söz deməyə cürət edərdi?! Dövrən dəyişdi.

Və hökmlü bu insan haqqında indi nələr yazılır?! Sevgililəri, 1 yox, 3 həyat yoldaşının, 2 deyil, daha 3 qızının, başqa qadından daha 2 oğlunun olması... Oxucularına maraqlı materiallar təqdim edən "Şərq" bu dəfə "kulturologiya.ru" saytına istinadən Nursultan Abişevici'nin ailə sirlərinə işıq tutur.

Nursultan Nazarbayev ənənəvi qazax ailəsində dünyaya gəlib. Hətta sovet illərində də qazaxlar ənənələrindən vaz keçmədi. Qazax ailələrində belə bir ənənə var ki, körpə dünyaya gələndə onu adaxlayırlar. Buna göbəkkəsdə də demək olar. Ailələr övladlarının böyüyəndə kiminlə evlənəcəyinə uşaq hələ körpə ikən qərar verirlər. Qismət, tale öz yerində, amma ailələr bu ənənəni əsrlərdir davam etdirir. Nursultan üçün də ata-anası nişanlı seçmişdi. O zaman Nursultanın cəmi 5 yaşı vardı, gələcək gəlinə hələ beşikdə yatırdı. Valideynləri dostlarının evinə

qız uşağının dünyaya gəlməsi münasibətilə gözəy-dinliyinə gedib və orada belə əhd bağlayıblar ki, As-tay adı qoyulmuş qız uşağı böyüyəndə Nursultanın həyat yoldaşı olacaq. Valideynləri əmin idi ki, kimsə onların bu əhdini pozmayacaq, pozmağa cürət də etməyəcək. Yenə də adətə görə, gələcək gəlin, oğlan evində tez-tez qonaq olurdu. Bu, qızın gələcək ər evinə kiçik yaşlarından alışması üçün idi. Nursultana isə valideynlər arasında bağlanan əhd-peyman sərf etmədi. Onun öz planları vardı ("Əhməd hardadır?" filminin qəhrəmanı kimi). Nursultanın sinif yoldaşları da onun göbəkkəsdə adaxlandığını bildirirdi və onu cıradırdılar. Bu da onu ciçiqlandırırdı.

(Davamı səh: 7-də)

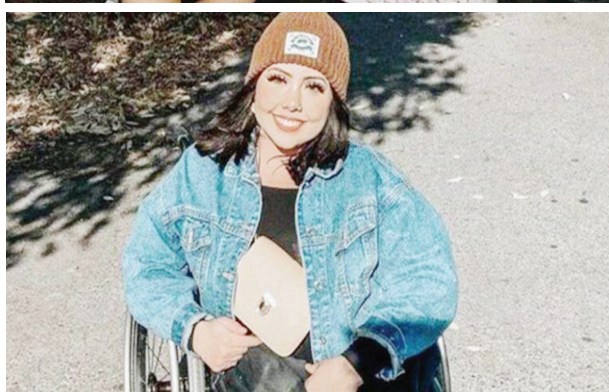
lindəki kədəri, üzüntünü bu günlərdə Tik-Tok üzərindən paylaşılıb. Dəstək olanların sayı artdıqca gənc qız daha da ürəkənləndi. Və həyatı, bacısı haqqında daha bir neçə video hazırlayaraq sosial şəbəkədə yayıb. Qabrielenin izləyici sayı hazırda 1 milyon 500 minə çatıb. Siam ekizi qız Tik-Tok "ulduzu"na

Bitişik və ölən əkizinin xəyalını gerçəkləşdirdi

Həyatda qalan bacı indi 1 milyon təqibçi ilə Tik-Tok fenomenidir

Statistikaya əsasən siam əkizləri 40 min doğumda-bir dünyaya gəlir. Və 200 min siam əkizindən yalnız 1-i həyatda qalır. Tibbdə müxtəlif orqanları bir-birinə bitişik halda dünyaya gələn körpələrə siam əkizləri deyilir və onların həyatda qalması möcüzə sayılır. Adətən siam əkizlərini bir-birindən ayırmaq üçün xüsusi cərrahi əməliyyatlar gerçəkləşdirilir.

Bir müddət yaşayan əkizlər, müəyyən zaman keçdikdən sonra vəfat edirlər. Bəzən hər ikisi, bəzən də əkizlərdən biri. "Şərq" "Milliyet.com" a istinadən bildirir ki, ağır həyat şərtləri altında yaşayan siam əkizlərindən biri 22 il əvvəl dünyaya gəlmiş Qabriele və Mikela adlı qızlardır. Doğulduqdan 8 ay sonra əməliyyat olunaraq bir-birlərindən ayrılıblar. 13 yaşınadək hər şey normal olub. Bacılar həyatlarına davam edib, bir-birlərini çox sevirlər. 2011-ci ildə Mikela xəstələnib. Buna səbəb qızın mədəsinin infeksiyaya yoluxması olub. Həkimlər nə qədər cəhd etsə də, Mikela sağalmayıb və qısa müddət sonra vəfat edib. Əkiz tayının ölümü Qabriele ağır təsir edib. Gənc qız özünü sanki bacısından yenice ayrılmış, bir hissəsi yoxmuş kimi hiss etməyə başlayıb. 22 yaşlı Qabriele tək qalıb. Uzun müddət bu itkilə barışa bilməyib. Qabriele daxi-

dönüb. **Qabriele deyir ki, videoları yaymaqda məqsədi ağır həyatını anlatmaq, bacısının xatirəsini yaşatmaqdır:** "Mikelenin ən böyük arzusu məşhur olmaq idi. Mən onun arzusunu gerçəkləşdirirəm". Qabriele insanlardan bu qədər böyük dəstək görcəyinin gözlənilməz olduğunu da deyib: "Gözləməzdim ki, insanlar bu qədər maraqla göstərəcək, mənə dəstək olacaqlar. Çox xoşbəxtəm". Qabriele bir ayağın itirib, protez geyinir. Buna rəğmən özünü xoşbəxt sayır, qarşıda onu gözəl günlər gözlədiyini inanır.

Mələhət

Göbək rəqsi oynayan müəllimə işdən qovuldu

"Rəqs etməmə daha..."

Misirli müəllimə gəmi gəzintisi zamanı rəqs etdiyinə görə işdən qovulub.

BBC Türkcə xəbər verir ki, Aya Yousef adlı müəllimə Nil çayıyla üzən bir gəmidə keçirilən sosial tədbirə qatılıb. Bu sırada müəllimə gəmidəki ziyarətçilərdən bir neçəsi ilə, onlar arasında kişilər də var, rəqs edib. Onun rəqsi başqa bir həmkarı tərəfindən videoya çəkilib və sosial şəbəkədə yayılıb. "Fırtına" da bundan sonra qopub. Nil Deltasındakı Dakahlia Valiliyində bir neçə ildir ərəb dili müəllimi işləyən qadın işdən çıxarılıb. Bu da qadın haqları müdafiəçiləri ilə mühafizəkar təbəqə arasında mübahisələrə yol açıb. İşdən qovulan müəllimə peşman olduğunu dilə gətirib və "Nildəki gəmidə keçirdiyim 10 dəqiqə həyatımı qaraltdı. Bir daha əsla rəqs etməyəcəm", deyib. Müəllimənin hətta intihar etmək istədiyi də xəbər verilir. Qərbyönlülər müəlliməni müdafiə etdikləri halda, mühafizəkarlar bu hərəkəti unatverici adlandırırlar. Twitter istifadəçilərindən biri "bu, ağır zamanlar keçirdiyimizin sübutudur. Hər şeyə izn var..." yazıb. Bir başqası isə "Misirdə təhsilin səviyyəsi düşdü", yazıb. Qadın haqları müdafiəçiləri isə müəllimənin yersiz qurban edildiyini bildirir. Bir məktəb müdiri isə Aya Yousefə dəstək məqsədilə qızının toyunda rəqs edərkən çəkilmiş fotosunu paylaşılıb. Misir Qadın Haqları Mərkəzi başqanı doktor Nihad Abu-Qumsan isə işdən çıxarılan müəlliməyə öz ofisində iş təklif edib. Həm də müəllimənin hüquqlarını məhkəmədə qoruyacaqlarını bildirib. Görünür, bu hərəkətililik Misir Təhsil Nazirliyini geri çəkməyə məcbur edib. Aya Yousef başqa bir məktəbə müəllim göndərilib. A.Yousef işdən çıxarılmasına qarşı hazırladığı şikayət ərizəsində "şagirdlər ölündə rəqs etmədim" deyərək özünü müdafiə edib. Həmçinin videonu çəkib yayıyan məhkəməyə verəcəyini deyib.

Mələhət

Türkiyəli məşhur aktrisa Bakıya gəlir

Türkiyəli aktrisa Hazal Kaya Azərbaycana gələcək.

Kino ulduzu yanvarın 21-də keçiriləcək "Benden Ne Olur?" filminin qala gecəsində iştirak edəcək.

Filmə Kaya ilə yanaşı Onur Tuna, Nur Fətahoglu və digər aktyorlar da çəkilib.

Qeyd edək ki, Hazal Kaya "Adını Feriha Koydum" və "Bizim Hikaye" seriallarında çəkildiyi rollara görə Türkiyənin ən məşhur aktrisalarının birinə çevrilib.(apa)

2016-cı ildə "Worlds Most Beautiful" internet saytı onu dünyanın ən gözəl qadınları arasında beşinci yere layiq görüb.

